

Ringa Ivanov

LÜHENDATUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE VASTAVUS EESTI FINANTSARUANDLUSE STANDARDILE

LÕPUTÖÖ

Teenusmajanduse instituut

Ärijuhtimise õppekava

Juhendaja: Malle Kasearu

Mõdriku

2021

Mina/meie,

Ringa Ivanov,

tõendan, et lõputöö on minu kirjutatud. Töö koostamisel kasutatud teiste autorite, sh juhendaja teostele on viidatud õiguspäraselt.

Kõik isiklikud ja varalised autoriõigused käesoleva lõputöö osas kuuluvad autori/te/le ainuisikuliselt ning need on kaitstud autoriõiguse seadusega.

Juhendaja (nimi, allkiri) Malle Kasearu

Lõputöö on kaitsmisele lubatud Tallina Tehnikakõrgkooli Teenusmajanduse instituudi direktori korraldusega nr 1-14/90kuupäev 09.august 2021

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Ringa Ivanov

(*autori nimi*)

sünnikuupäev: 18.06.1991

annan Tallinna Tehnikakõrgkoolile (edaspidi kõrgkool) tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

LÜHENDATUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE VASTAVUS EESTI FINANTSARUANDLUSE STANDARDILE

(*lõputöö pealkiri*)

1. reprodutseerimiseks paberkandjal kõrgkooli raamatukogus avaldamise ja säilitamise eesmärgil;
2. elektroonseks avaldamiseks kõrgkooli repositooriumi kaudu;
3. kui lõputöö avaldamisele on instituudi direktori korraldusega kehtestatud tähtajaline piirang, lõputöö avaldada pärast piirangu lõppemist.

Olen teadlik, et nimetatud õigused jäävad alles ka autorile ja kinnitan, et:

1. lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid ega muid õigusi;
2. PDF-failina esitatud töö vastab täielikult kirjalikult esitatud tööle.

Tallinnas
(*kuupäev*) (*autori allkiri*)

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	4
1 VÄIKEETTEVÖTTE LÜHENDATUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE KOOSTAMISE TEOREETILISED ALUSED	6
1.1 Raamatupidamise aastaaruande koostamise põhimõtted	7
1.2 Bilansi koostamine.....	10
1.3 Kasumiaruande koostamine	13
1.4 Lisade koostis.....	14
2 EMPIIRILISE UURINGU METOODIKA	17
3ETTEVÖTTE RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE VASTAVUS NÕUETELE	19
3.1 Väikeettevõtte OÜ Sigwar raamatupidamise aastaaruande koostamise käik	20
3.2 Bilansi koostamine OÜ Sigwar näitel	22
3.3 Kasumiaruande koostis OÜ Sigwar näitel	30
3.4 Lisade koostamine OÜ Sigwar näitel	32
KOKKUVÕTE.....	34
SUMMARY	Tõrge! Järjehoidjat pole määratletud.
VIIDATUD ALLIKAD	39
LISAD.....	41
Lisa1 Küsimused raamatupidajale	41
Lisa 2 Sigwar OÜ 2017 a. Majandusaasta aruanne	42

SISSEJUHATUS

Raamatupidamise seadus loob õiguslikud alused ja kehtestab põhinõuded rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtetest lähtuvalt raamatupidamise ja finantsaruandluse korraldamiseks (RPS, §1). Finantsaruandluse korraldamisel, arvestuspõhimõtete ja esitlusviisi rakendamisel peavad raamatupidamiskohustuslased lähtuma Eesti finantsaruandluse standardist (EFS) või rahvusvahelisest finantsaruandluse standardist (RPS, § 17). Enamik Eesti ettevõtteid kasutab oma aruandluses EFS-i, mis reguleerib Eesti õigusruumis arvestusvaldkondi ja annab detailsemaid juhiseid kui raamatupidamise seadus (Raamatupidamise Toimkond juhendid, 2020). Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded kehtestatakse raamatupidamise seadusega ning mida täpsustavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid (RPS, § 3). Raamatupidamise seaduse kohaselt on kohustatud kõik raamatupidamiskohustuslased korraldama raamatupidamist ja finantsaruandlust (RPS, § 2 lg 1), seega ka koostama ja esitama majandusaasta aruande ning muud finantsaruanded raamatupidamise seaduses ja teistes õigusaktides (nt Raamatupidamise Toimkonna juhendid) sätestatud korras (RPS, § 4).

Seoses muudatustega raamatupidamise seaduses hakkasid alates 01.01.2016 kehtima uued ettevõtjate kategooriad ja sõltuvalt ettevõtja kategooriast võimalus koostada erineva mahuga aruandeid (Nõmmiste & Greenbaum, 2015). Näiteks võib väikeettevõtja koostada täismahus raamatupidamise aastaaruande asemel lühendatud raamatupidamise aastaaruande, mis koosneb kahest põhiaruandest (bilanss, kasumiaruanne) ja lisadest (RPS, § 15 lg 2¹). Väikeettevõtja on raamatupidamise seaduse § 3 järgi Eestis registreeritud äriühing, mis ei ole mikroettevõtte, mille üks näitajatest aruandeaasta aruandekuupäeva seisuga võib ületada järgnevaid tingimusi: varad kokku 4 000 000 eurot, müügitulu 8 000 000, keskmine töötajate arv 50 inimest. Seaduse muudatuse eesmärk oli vähendada väikeettevõtjate halduskoormust (Greenbaum, 2016).

Majandusaasta aruandes välja toodud informatsiooni järgi saab teha väga palju järeldusi, sellepärast peab seal välja toodud informatsioon olema õiglaselt kajastatud. See on ettevõtte visiitkaart, ühelt poolt konkurentidele aga teisalt ka ettevõtte juhile. Aruanne on aluseks ettevõtte toimimisele ja tuleviku puudutavate otsuste tegemisele.

Majandusaasta aruanne peab andma informatsiooni ettevõtte käekäigu kohta, mida ühelt poolt kogub riik ning teisalt pakub see huvi kõigile, kes äriühingu valdkonnas tegutseb või soovib turu seisu uurida. Seetõttu on oluline, et raamatupidaja koostaks aastaaruande vastavalt nõuetele, kuid et ka

ettevõtte juhtkond aruande läbi töötaks ja veenduks, et esitatud teave annab äriühingu käekäigu kohta tõepäraselt informatsiooni (Tearu, 2019)

Kuna 2016. aastal välja toodud muudatused on loodud väikeettevõtjate halduskoormuse vähendamiseks ja kui võtta arvesse, et Eestis on väga suur osa ettevõtjatest väikeettevõtjad, siis on väga aktuaalne uurida välja, kas antud muudatused on kaasa toonud ka aruannete mittevastavuse nõuetele.

Lõputöö eesmärk on välja selgitada Sigwar OÜ 2017. majandusaasta aruande koosseisu kuuluva lühendatud raamatupidamise aastaaruande vastavus Eesti finantsaruandluse standardile. Lõputöö eesmärgi täitmiseks on püstitatud järgmised uurimisülesanded:

- töötada läbi asjakohane seadusandlus ja erialane kirjandus, et selgitada välja teoreetiline alus raamatupidamise aastaaruande koostamise kohta;
- esitada väikeettevõtja lühendatud raamatupidamise aastaaruande koostamiseks kehtestatud nõuded, et analüüsida Sigwar OÜ raamatupidamise aastaaruande vastavust nõutud alustele;
- koostada empiirilise uuringu metoodika osa;
- esitada Sigwar OÜ raamatupidamise aastaaruande analüüs koos parendusettepanekutega.

Lõputöö koosneb kolmest peatükist. Esimene peatükk koosneb teoreetilisest poolest, kus on välja toodud väikeettevõtte lühendatud raamatupidamise aastaaruande koostamise nõuded. Välja tuuakse nõuded bilansile, kasumiaruandele ja lisadele. Teises peatükis on välja toodud metoodika. Andmeid saadakse peamiselt dokumendivaatlusest ja vestlustest raamatupidajaga. Kolmandas peatükis analüüsitakse Sigwar OÜ raamatupidamise aastaaruande vastavust raamatupidamise seadusele ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditele. Andmeid analüüsitakse võrdlusmeetodiga ning välja tuuakse järeldused ja ettepanekud.

1 VÄIKEETTEVÖTTE LÜHENDATUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE KOOSTAMISE TEOREETILISED ALUSED

Raamatupidamise seaduse § 14 järgi on raamatupidamiskohustuslane kohustatud lõppenud majandusaasta kohta koostama majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest. Väikeettevõtja võib koostada Eesti finantsaruandluse standardist lähtuva põhiaruannetest (bilanss, kasumiaruanne, rahavoogude aruanne, omakapitali muutuste aruanne) ja lisadest koosneva raamatupidamise aastaaruande (*Ibid.*, § 15 lg 2) asemel lühendatud raamatupidamise aastaaruande (*Ibid.*, lg 2¹), mis koosneb vähemalt kahest põhiaruandest: bilansist ja kasumiaruandest ning lisadest.

Väikeettevõtja lühendatud raamatupidamise aastaaruande koostamise eesmärgiks on piisavate finantsalaste teadmistega aruande kasutajale anda oma finantsseisundist ja -tulemusest asjakohaselt ja tõepäraselt esitatud informatsiooni (RPS, § 15 lg 2³). Üldjuhul tagab selle kõigi Raamatupidamise Toimkonna juhendite korrektne rakendamine aruannete koostamisel (RTJ 1, p 8).

Raamatupidamise aastaaruandes välja toodud info on asjakohane ja tõepäraselt esitatud vaid juhul, kui muuhulgas on täidetud RTJ 1 punkt 5 kohaselt järgsed tingimused:

- majandussündmuste registreerimine on raamatupidamisarvestuse aspektides korrektne, kõikehõlmav;
- hinnangute langetamisel kaalutletud ja mõistlikele hinnangutele tuginev;
- aastaaruanne koostatakse lähtuvalt alusprintsipidest, mis on defineeritud raamatupidamise seaduse § 16 ja kirjeldatud RTJ 1 punktides 33-64;
- aastaaruanne koostatakse lähtuvalt vara, kohustise, omakapitali, tulu ja kulu mõistetest, mis on defineeritud raamatupidamise seaduse § 3 ja kirjeldatud RTJ 1;
- aastaaruande koostamisel on lähtutud raamatupidamiskohustuslase suuruselt ja aruande lisad on koostatud detailsusega, mis loob kompetentsle lugejale eeldused mõistlike järelduste tegemiseks ettevõtja finantsseisundist, -tulemusest ja rahavoogudest. (RTJ 1, p 5)

Raamatupidamise seadus § 14¹ lõige 1-ga kehtestab rahandusminister määrusega „Majandusaasta aruande taksonoomia ja selle alusel koostatavate raamatupidamise aastaaruande vormide kehtestamine“ majandusaasta aruande taksonoomia, ning sellest lähtuvalt koostatavad aruandevormid (RPS, § 3, § 5). Väikeettevõtjast kasumit teeniv raamatupidamiskohustuslane peab

aastaaruande koostamisel lähtuma sama määruse § 5 lõige 1 toodud aruandevormidest.

Raamatupidamise aastaaruanne on ettevõtte visiitkaart ja selle korralik koostamine ja esitamine on ettevõtte reklaam. Ettevõtte koostööpartnerid, kliendid ja ka juhatus teeb selle aruande põhjal järeldusi, kui hästi on ettevõtet juhitud ja milline võiks olla ettevõtte tulevik.

Eesti finantsaruandluse standardist lähtuvalt võivad väikeettevõtjad koostada täismahus või lühendatud raamatupidamise aastaaruande. Lühendatud raamatupidamise aastaaruanne koosneb kahest põhjaruandest, milleks on bilanss ja kasumiaruanne, ning lisadest. Väikeettevõtja eesmärk on lühendatud raamatupidamise aruandega anda asjakohast ja tõepäraselt esitatud informatsiooni, mida aruande kasutaja saaks kasutada majandusotsuste tegemisel.

Lühendatud raamatupidamise aastaaruanne on küll väiksema mahuga aga seal välja toodud info peab olema asjakohane ja tõepärane. Samuti peab aruanne vastama kõikidele välja toodud tingimustele ja olema piisavalt detailne, et kompetentne aruande lugeja saaks selle põhjal teha endale vajalikud järeldused.

1.1 Raamatupidamise aastaaruande koostamise põhimõtted

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel tuleb lähtuda eelkõige järgmistest rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtete osaks olevatest alusprintsippiidest (RPS § 16).

- Majandusüksuse printsiip – Raamatupidamiskohustuslane arvestab oma vara, kohustisi ja majandustehinguid lahus tema omanike, kreditoride, töötajate, klientide ja teiste isikute varast, kohustistest ning majandustehingutest. (RPS, § 16 lg1) Selgelt tuleb eristada ettevõtte majandustehinguid ettevõttega seonduvate isikute majandustehingutest. Näiteks peaks kinnitatud sisekord tagama, et ettevõtte raha saab kasutada ainult ettevõtte tarbeks ja ettevõtte kulud on otseselt seotud tema ettevõtlusega. (Palmipuu, 2015, lk 20-27)
- Jätkuvuse printsiip – raamatupidamise aruande koostamisel lähtutakse eeldusest, et raamatupidamiskohustuslane tegutseb jätkuvalt ning tal ei ole tegevuse lõpetamise kavatsust ega vajadust. Juhul, kui raamatupidamise aruanne ei ole koostatud jätkuvuse printsiibist lähtudes, tuleb aruandes märkida rakendatud arvestusprintsipi. (RTJ 1 p 36)
Raamatupidamise aruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte jätkusuutlikust vähemalt 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva. Juhul, kui ettevõtte tegevuse jätkuvuse suhtes eksisteerib ebakindlus, on juhtkond kohustatud lisades avalikustama ebakindlust põhjustavad asjaolud. (RTJ 1, p 37)

- Arusaadavuse printsiip – raamatupidamise aruandes avalikustatav informatsioon peab olema esitatud nii, et see oleks ülevaatlik ja üheselt mõistetav aruande kasutajatele, kellel on aruandest arusaamiseks piisavad finantsilised teadmised. (RTJ1 p 38) Aastaruandes avalikustatud informatsioon peaks olema kasutaja kergelt arusaadav ja sisaldama vajalikku informatsiooni. Samas eeldatakse, et kasutajal on mõõdukad teadmised ettevõtte majandustegevusest ning finantsarvestusest. Juhul, kui aruande erinevates osades avaldatakse sama valdkonna kohta käivat informatsiooni, viidatakse neile aruande osadele omavahel. (Palmipuu, 2015, lk 20-27)
- Olulisuse printsiip – raamatupidamise aruandes peab kajastuma kogu oluline informatsioon, mis mõjutab raamatupidamiskohustuslase finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid. Oluline on selline aruandeinformatsioon, mille avaldamata jätmine võib mõjutada aruande kasutajate majandusotsuseid aruande põhjal. Väheolulisi objekte võib arvestada ja aruandes kajastada lihtsustatud viisil. (RPS, § 16 lg 4) Raamatupidamise aastaruandes kajastatakse olulisi asjaolusid bilansis ja kasumiaruandes, täiendavaid selgitusi nende kohta esitatakse tegevusaruandes ja lisades. Olulisuse arvestamisel tuleb võtta arvesse nii summa suurust kui informatsiooni olemust. Lubamatu on tahtlik manipuleerimine väheoluliste summadega, saavutamaks teatud kindlat finantstulemust. (Palmipuu, 2015, lk 20-27)
- Järjepidevuse ja võrreldavuse printsiip – raamatupidamise aruande koostamisel kasutatakse jätkuvalt varem kasutatud arvestuspõhimõtteid, aruandlusviise ja -skeeme. Raamatupidamise aastaruandes esitatakse aruandeaasta ja sellele eelneva majandusaasta võrreldavaid arvnäitajaid. Kui aruandeaasta ja eelnenud majandusaasta arvnäitajad ei ole võrreldavad, kas aruande esitusviisi või arvestuspõhimõtete muudatuste tõttu, tuleb eelnenud majandusaasta võrreldavad arvnäitajad ümber arvutada, viies need vastavusse aruandeaastal kasutatud esitusviisi ja arvestuspõhimõtetega. Juhul, kui võrreldavate arvnäitajate ümberarvutamine ei ole võimalik või otstarbekas, tuleb see asjaolu koos põhjendustega esitada raamatupidamise aastaruande lisas. (Palmipuu, 2015, lk 20-27)
- Tulude ja kulude vastavuse printsiip – aruandeperioodi tuludest arvatakse maha nende samade tulude tekkega seotud kulud. Väljaminekuid, millele vastavad tulud tekivad mingil muul perioodil, kajastatakse kuludena samal perioodil, mil tekivad nendega seotud tulud. (RTJ 1 p 53) Tulude ja kulude vastavuse printsiipi peaks jälgima jooksvalt raamatupidamiskannete kirjendamisel (Palmipuu, 2015, lk 20-27).

- Objektiivsuse printsiip – informatsioon raamatupidamise aruandes peab olema neutraalne ja usaldusväärne. (RPS § 16 lg 7) Aruannete koostamisel ja raamatupidamislike hinnangute tegemisel peab juhtkond arvesse võtma kogu talle teada olevat informatsiooni, kaasa arvates seda, mis sai talle teatavaks pärast bilansipäeva, kuid enne aruannete kinnitamist. Avalikustatava informatsiooni valik ja esitusviis aruandes peavad olema objektiivsed ja neutraalsed ning võrdset tähelepani tuleb pöörata nii positiivsele, kui ka negatiivsele. (RTJ 1 p 56)
- Konservatiivsuse printsiip – raamatupidamise aruannet tuleb koostada ettevaatlikult ja kaalutletult, et vältida varade ja tulude ülehindamist või kohustuste ja kulude alahindamist. Samas ei ole aruandes õigustatud varade ja tulude sihilik alahindamine või kohustuste ja kulude sihilik ülehindamine ning aruande kasutajate eest varjatud reserve tekitamine. (RPS §16 lg8)
- Avalikustamise printsiip – raamatupidamise aruandes esitatakse kogu informatsioon, mis võimaldab saada õige ja õiglase ülevaate raamatupidamiskohustuslase finantsseisundist, majandustulemustest ja rahavoogudest. Aruande tarbijatele oluline informatsioon esitatakse isegi juhul, kui seda ei ole konkreetselt nõutud üheski RTJ-s. Pole vaja koostada lisa, mis ei sisalda mingit informatsiooni. (Palmipuu, 2015, lk 20-27)
- Sisu ülimuslikkuse printsiip – majandustehingute kajastamisel raamatupidamises ja raamatupidamise aruandes lähtutakse nende sisust ka siis, kui see ei ühti nende juriidilise vormiga. (RPS §16 lg10) Majandustehingute kajastamisel on esmatähtis nende sisu, mitte asjaolu, kuidas need on juriidiliselt vormistatud (RTJ 1 p 62).
- Aastaruande koostamise tarbeks kogutavast informatsioonist saadav kasu aruande kasutajatele peaks olema suurem kui selle info kogumiseks tehtud kulutused. Mõnedes toimkonna juhendites on lubatud teatavad lihtsustatud käsitlused juhiks, kui informatsiooni kogumine ei ole võimalik mõistliku kulu või pingutusega. Juhtkond peab kulu ja pingutuse mõistlikkuse hindamisel arvesse võtma seda, kuidas informatsiooni olemasolu või puudumine võivad mõjutada aruande kasutajate poolt tehtavaid majandusotsuseid. Informatsiooni kogumine ei ole võimalik mõistliku kulu või pingutusega juhul kui kaasnevad kulud (nt välistele ekspertidele makstavad tasud) või ettevõtte töötajate poolt teostatavate tööde maht, on ebaoproportsionaalselt suured võrreldes kasuga, mida aruande kasutajad selle informatsiooni olemasolust saaksid. (RTJ 1 p 63-64)

Raamatupidamise Toimkonna juhend 2 punkt 8 kohaselt peab raamatupidamise aastaaruanne olema selgelt eristatud muust samas dokumendis (nt majandusaasta aruandes) esitatud informatsioonist. Raamatupidamise aastaaruandes peab olema selgelt välja toodud aruandeperiood, mille kohta see on koostatud.

Raamatupidamise seadus § 11 lõige 1 ütleb, et raamatupidamiskohustuslane, välja arvatud mikroettevõtja, on kohustatud koostama raamatupidamise sise-eeskirja, mis kehtestab kontoplaani koos kontode sisu kirjeldusega ning reguleerib muu hulgas majandustehingute dokumenteerimist ja kirjendamist, algdokumentide käivet ja säilitamist, raamatupidamisregistrite pidamist, tulude ja kulude kajastamist kasumiaruande kirjetel, varade ja kohustiste inventeerimist, raamatupidamiskohustustase kasutatavaid arvestuspõhimõtteid ja informatsiooni esitusviisi, aruannete koostamise korda, arvutitarkvara kasutamist raamatupidamises ning raamatupidamise korraldamisega ja sellega kaasnevate sisekontrolli meetmete rakendamisega seotud asjaolusid.

Aastaaruande koostamise aluseks on majandusaasta käigus registreeritud majandustehingud ja reguleerimiskanded (RPS, § 15, lg 3). Aastaaruande koostamiseks:

- inventeeritakse raamatupidamiskohustustase varade ja kohustiste saldod;
- hinnatakse registrites kajastatud varade ja kohustiste väärtuse vastavus raamatupidamise seaduses §-des 16 ja 17 sätestatud arvestuspõhimõtetele (milleks on alusprintsiibid ja rakendatav raamatupidamistava);
- tehakse reguleerimis- ja lõpetamiskanded;
- koostatakse põhjaruanded ja lisad (Raamatupidamise seadus § 15, lg 3).

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel tuleb lähtuda rahvusvaheliselt tunnustatud alusprintsiipidest. Need määratlevad aruande korrektsust ja sisu olulisust. Aastaaruande koostamise aluseks on majandusaasta käigus registreeritud majandustehingud ja reguleerimiskanded. Aastaaruande koostamiseks inventeeritakse varade ja kohustiste saldod, hinnatakse nende väärtused. Tehakse reguleerimis- ja lõpetamiskanded ning koostatakse ettevõtte bilanss, kasumiaruanne ja lisad.

1.2 Bilansi koostamine

Bilanss on raamatupidamisaruanne, mis kajastab teatud kuupäeva seisuga raamatupidamiskohustustase finantsseisundit -vara, kohustisi ja omakapitali (RPS §18 lg 1). Bilanssi kujutatakse enamasti kahepoolse tabelina, mille vasakul pool näidatakse vara ning paremal kohustisi

ja omakapitali. Tabeli vasakut poolt nimetatakse ka aktivaks ja paremat poolt passivaks. Tänapäeval näeme kahepoolse tabeli kujulist bilanssi siiski harva – praktilistel põhjustel esitatakse bilanss enamasti kahe teineteisele järgneva tabelina, kus esimeses tabelis on näidatud varad ning teises kohustised ja omakapital. (Otsus-Capenter, 2016, lk 19)

Raamatupidamise Toimkonna juhend 2 §10 kohaselt peab raamatupidamiskohustuslane (v.a krediitiasutused, kindlustusandjad, investeerimisühingud, fondivalitsejad, mittetulundusühingud ja riigi raamatupidamiskohustuslased), kes koostab oma raamatupidamise aastaaruande vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile, kasutama raamatupidamise seaduse lisas 1 esitatud bilansiskeemi. Lühendatud raamatupidamise aastaaruandes võib väikeettevõtja esitada seaduse lisas 1 esitatud bilansiskeemi araabia numbritega tähistatud kirjade alaliigendused bilansi asemel raamatupidamise aastaaruande lisades (RPS §18 lg 3²).

Bilanss näitab ettevõtte finantsseisundit ja seetõttu nimetatakse seda ka finantsseisundi aruandeks. Kuupäeva, mis seisuga bilanss koostatakse, nimetatakse bilansipäevaks. Tavaliselt koostatakse bilanss aasta, kvartali või kuu lõpu seisuga, kuid mingit fikseeritud kuupäeva ei ole – bilansi võib koostada ka mis tahes muu seisuga. Vara, kohustisi ja omakapitali kajastatakse bilansis liikide lõikes. Iga liiki näidatakse eraldi bilansireal ning neid ridu nimetatakse bilansikirjeteks. (Otsus-Capenter, 2016, lk 19-20). RTJ 2 punkt 98 nimetab bilansipäeva aruandekuupäevaks. Aruandekuupäev on aruandega kaetud viimase aruandeperioodi lõppkuupäev. Aruandeperiood on aruandega kaetud ajavahemik.

Raamatupidamise Toimkonna juhend 2 § 14 ütleb, et varad ja kohustised liigitatakse bilansis vastavalt kasutuseale ja maksetähtajale. Lühiajalise kasutuseaga varasid nimetatakse käibevaradeks ning pikaajalise kasutuseaga varasid nimetatakse põhivaradeks. Maksetähtajast lähtuvalt eristatakse lühiajalisi ja pikaajalisi kohustisi.

Raamatupidamise Toimkonna juhendi 2 § 16 toob välja, et käibevaradena kajastatakse järgnevaid varasid:

- raha ja rahalähendeid, v.a juhul kui neid ei ole võimalik kasutada vähemalt 12 kuu jooksul alates aruandekuupäevast;
- varasid, mis eeldatavasti realiseeritakse ettevõtte tavapärase äritsükli käigus (isegi juhul kui see on pikem kui 12 kuud; nt varud ja nõuded ostjate vastu);
- varasid, mida hoitakse eelkõige kauplemiseesmärgil (nt kauplemiseesmärgil hoitavad finantsinvesteeringud);

- varasid, mida tõenäoliselt suudetakse realiseerida lähema 12 kuu jooksul aruandekuupäevast (nt finantsinvesteeringud, mida plaanitakse ja tõenäoliselt suudetakse müüa 12 kuu jooksul).

Kõiki ülejäänud varasid kajastatakse põhivaradena.

Kohustised ja omakapital on vara soetamise allikad. Mõistetavalt on vara ning kohustiste ja omakapitali summad alati võrdsed, sest teisiti ei saakski see olla – kui ettevõtte on vara, siis peab see ju olema millegi arvelt soetatud. Bilanss on alati tasakaalus. (Otsus-Capenter, 2016 , lk 20)

Raamatupidamise Toimkonna juhendi 2 § 17 järgi kajastatakse lühiajaliste kohustistena järgnevaid kohustisi:

- kohustisi, mis eeldatavasti arveldatakse ettevõtte tavapärase äritsükli jooksul (nt võlad tarnijatele);
- kohustisi, mida hoitakse eelkõige kauplemiseesmärgil;
- kohustisi, mille maksetähtaeg on 12 kuu jooksul alates aruandekuupäevast (nt lühiajalised laenud).

Kõiki muid kohustisi kajastatakse pikaajaliste kohustistena.

Omakapitali defineeritakse kui jääkosalist majandusüksuse varadest pärast kõigi kohustuste maha arvamist. (RPS § 3)

Raamatupidamise Toimkonna juhend 1 § 22 ütleb, et omakapital kajastab aruandekuupäeva seisuga ettevõtte omanikele kuuluva netovara hulka. Omakapitali arvutamine sõltub ettevõtte varade ja kohustiste mõõtmisel rakendatavatest arvestuspõhimõtetest, millest osa põhinevad õiglasel väärtusel, osa soetusmaksumusel või muudel meetoditel. Samuti ei kajasta omakapital ettevõtte siseselt loodud firmaväärtust. Seetõttu ei võrdu ettevõtte bilansijärgne omakapital üldjuhul ettevõtte turuväärtusega.

Oluline on tähelepanu pöörata ka lisadele, sest bilansis ei kajastata kogu infot ettevõtte varade, kohustuste ja omakapitali kohta (Tikk, 2003, lk 195-196).

Bilanss kajastab ettevõtte finantsseisundit teatud kuupäeva seisuga. Raamatupidamiskohustuslane peab raamatupidamisaruandes kasutama raamatupidamise seaduses lisas välja toodud bilansiskeemi. Väikeettevõtja võib lühendatud raamatupidamise aastaaruandes raamatupidamise seaduse lisas 1 toodud araabia numbritega toodud bilansikirjete alaliigendused tuua välja aruande lisades.

1.3 Kasumiaruande koostamine

Raamatupidamise seaduse §18 lõige 2 toob välja, et kasumiaruanne (tulude ja kulude aruanne) on raamatupidamisaruanne, mis kajastab raamatupidamiskohustuslase aruandeperioodi finantstulemust (tulusid, kulusid ja kasumit või kahjumit). Kasumiaruanne iseloomustab majandusüksuse toimimist (eelkõige põhitegevust) kahe järjestikuse bilansikuupäevapäeva vahel. Kasumiaruanne selgitab (kuigi mitte täielikult) majandusüksuse varas, kohustistes ja omakapitalis aset leidnud muutusi. Kuna kasumiaruande koostamine tugineb tekkepõhisusele, on kasumiaruanne ja bilanss omavahel seotud. Kasumiaruande koostamise juhtprintsipiiks on tulude ja kulude õige vastandamine. (Alver & Alver, 2017, lk 181)

Raamatupidamise Toimkonna juhend 2 § 21 toob välja, et raamatupidamiskohustuslane (v.a juhendi punktis 26 nimetatud raamatupidamiskohustuslane), kes koostab oma raamatupidamise aastaaruande vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile, peab kasutama ühte raamatupidamise seaduse lisas 2 esitatud kasumiaruande skeemidest. Kõige sagedamini koostatakse kasumiaruanne aasta, kvartali või kuu kohta, kuid kasumiaruande võib koostada ka mis tahes muu perioodi, kas või ühe päeva kohta. (Otsus-Capenter, 2016 , lk 22)

Raamatupidamise Toimkonna juhend 2 § 22 toob välja, et kasumiaruande skeemis 1 on ärikulud liigendatud lähtudes kulude olemusest (nt materjalikulud, tööjõukulud, amortisatsioonikulu). Skeemi 1 on üldjuhul lihtsam rakendada, kuna see ei nõua kulude jagamist ettevõtte erinevatele funktsioonidele. Skeemi 1 rakendavad sageli väiksemad ettevõtted, kellel puudub vajadus kulude liigenduseks funktsioonide kaupa, aga ka suuremad ettevõtted majandusharudes, kus on kujunenud rahvusvaheliseks tavaks koostada kasumiaruannet lähtudes kulude olemusest, mitte nende funktsioonist.

Raamatupidamise Toimkonna juhend 2 § 23 ütleb aga, et kasumiaruande skeemis 2 on ärikulud liigendatud lähtudes kulude funktsioonist ettevõttes (nt müüdud toodangu kulu, turustuskulud, üldhalduskulud). Skeemi 2 on tavaliselt keerulisem rakendada, kuna kõikide ärikulude juures on vaja otsustada, millise ettevõtte funktsiooniga on nad seotud. Skeem 2 alusel liigendatud kasumiaruanne annab aruande kasutajatele parema ülevaate erinevate funktsioonide kulukusest ettevõttes, samas on kulude jagamine funktsioonidele subjektiivne ning erinevate ettevõtete skeem 2 alusel koostatud kasumiaruanded ei pruugi omavahel olla võrreldavad.

Lisades esitatakse kasumiaruande kirjete alaliigendused, kui see tuleb kasuks kasumiaruande informatiivsusele ja loetavusele, või on nõutud raamatupidamise seaduses või toimkonna juhendites.

Sõltuvalt ettevõtte suuruselt võib raamatupidamise seadus nõuda või lubada teatud kirjade esitamist kasumiaruande asemel raamatupidamise aastaaruande lisades (RTJ 2 lisa 1). Sõltuvalt konkreetse raamatupidamiskohustustase äritegevuse spetsiifikast võib osutuda vajalikuks teatud kirjade nimetusi või sisu muuta või lisada täiendavaid kirjeid või kirjade alaliigendusi, eeldusel, et see tuleb kasuks kasumiaruande informatiivsusele ja loetavusele. Selguse huvides on soovitatav esitada kulude kirjed kas sulgudes või miinusmärgiga. (RTJ 2 lisa 2)

Raamatupidamise Toimkonna juhend 2 § 21 toob välja, et raamatupidamiskohustuslane kes koostab oma raamatupidamise aastaaruande vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile, peab kasutama ühte raamatupidamise seaduse lisa 2 esitatud kasumiaruande skeemidest. Ja lõige 24 toob välja, et sobiva kasumiaruande skeemi valikul tuleb lähtuda sellest, kumb liigendus annab aruande kasutajatele asjakohasemat ja tõepärasemat informatsiooni ettevõtte finantstulemuse kujunemisest, võttes arvesse rahvusvahelist praktikast antud tegevusvaldkonnas.

Kasumiaruande kirjade täpne liigendus sõltub ettevõtte tegevusvaldkonnast ja selles valdkonnas väljakujunenud rahvusvahelisest praktikast. Raamatupidamiskohustuslane, v.a mikroettevõtja, on kohustatud oma raamatupidamise sise-eeskirjas detailselt kirjeldama, milliseid tulusid ja kulusid millistel kasumiaruande kirjetel kajastatakse, ning järgima järjepidevalt sama liigendust. (RTJ 2 § 25)

1.4 Lisade koostis

Raamatupidamise aastaaruande lisad peavad vastama raamatupidamise seaduse § 21 lg 3 toodud miinimumnõuetele ning RTJ 15, „Lisades avalikustatav informatsioon“ toodule (RTJ 2, p 48). Lisade esitamine käib süsteemselt järjekorras ehk samas järjekorras nagu põhjaruannete kirjed, lõpetuseks muud lisad (*Ibid.*, p 50).

Raamatupidamise seaduse § 21 lõige 3 toob välja, et väikeettevõtja peab lühendatud raamatupidamise aastaaruande lisades avalikustama vähemalt:

- teabe selle kohta, et tegemist on lühendatud raamatupidamise aastaaruandega ja et see on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga;
- aastaaruande koostamisel kasutatud olulised arvestuspõhimõtted;
- õiglases väärtuses kajastatavate bilansikirjete hindamise olulised eeldused ning nende kirjete saldode muutuste analüüsi;
- bilansiväliste tingimuslike ja siduvate kohustuste kogusumma;

- tehingud seotud osapooltega (osapoolte kirjeldus, tehingute maht, saldod ja muu teave tehingute kohta, mis on vajalik ettevõtte finantsseisundi mõistmiseks);
- kohustised, mille täitmise kohta on ettevõtja andnud tagatise, ning antud tagatise liigi ja kirjelduse;
- tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmele makstud ettemaksed ja antud laenude summa, sealhulgas laenu tagasimaksmise või maha kandmise või laenust loobumise summa, samuti maksetähtajad ja intressimäärad ning muud olulised tingimused;
- erandliku tulu ja kulu kirje, mis on harvaesinevas suuruses või laadis, summa ja olemuse;
- nende pikaajaliste kohustiste summa, mille tagasimakse tähtajani on jäänud rohkem kui viis aastat;
- materiaalse ja immateriaalse põhivara muutuste kirjelduse rühmade kaupa (soetusmaksumus, akumuleeritud kulum ning jääkväärtus perioodi alguses ja lõpus; perioodi jooksul soetatud, müüdud ja üle kantud põhivara; perioodi kulum ja muud muutused);
- olulised sündmused pärast bilansipäeva;
- oluliste bilansis kajastamata tehingute olemuse ja ärilise eesmärgi kirjelduse;
- keskmise töötajate arvu;
- selle konsolideerimisgrupi, kuhu väikeettevõtja kuulub, konsolideeritud finantsaruandeid koostava konsolideeriva üksuse nime ja registrijärgse asukoha.

Raamatupidamise Toimkonna juhend 15 § 5 toob välja, et raamatupidamiskohustuslased on kohustatud raamatupidamise aastaaruande lisades avalikustama asjaolu, et raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Raamatupidamise Toimkonna juhend 2 § 2 kajastab, et lisades esitatakse bilansikirjete alaliigendused, kui see tuleb kasuks bilansi informatiivsusele ja loetavusele või on nõutud raamatupidamise seaduses või toimkonna juhendites. Sõltuvalt ettevõtte suurusest võib raamatupidamise seadus nõuda või lubada teatud kirjete esitamist bilansi asemel raamatupidamise aastaaruande lisades.

Iga koostatava lisa eesmärk peaks olema, et see annab aruandele lisaväärtust ja selgitaks, millest rida bilansis või kasumiaruandes täpsemalt koosneb. Kasutama peaks pakutavatest lisadest ainult neid, mis on ettevõtte seisukohalt olulised. Tuleb jälgida, et info kohta, mis ei pruugi olla numbriline, kuid on ettevõttele oluline, oleks avalikustatud vajalik informatsioon. (Ruut, 2019)

Aastaaruande lisad peavad sisaldama kogu nõutud infot. Enamik avalikustamise nõudeid on toodud raamatupidamise seaduses ja RTJ 15. Kindla valdkonna kohta esitatud info peab olema proportsionaalne selle valdkonna mõjuga aruandele. Kui müügitulu kirje on aruandes kõige olulisem, siis tuleks müügitulu arvestuspõhimõtteid kirjeldada pigem põhjalikumalt Arvestuspõhimõtete esitamine selliste valdkondade kohta, mis ei ole ettevõtte jaoks aktuaalsed, ei ole vajalik. (Siling, 2019)

Aruande koostajal tuleb ennast panna aruande lugeja-kasutaja rolli ning oluline info tuleb avalikustada ka siis, kui see ei ole juhendites otseselt nõutud või taksonoomias ei ole vastavat tabelit ette antud. Kui ettevõtte netovara on negatiivne ja ei vasta äriseadustiku nõuetele, kuid juhtkonnal on teada asjaolud, mille alusel on ettevõtte käsitlemine jätkuvalt tegutsevana põhjendatud, tuleb need asjaolud lisades piisavas mahus avaldada. (Siling, 2019)

Raamatupidamise aastaaruande esitamisel on väga oluliseks osaks lisad. Nendes peab kajastama vaid olulist infot ja tuleb kinni pidada raamatupidamise seadusest ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditest. Samuti tuleb meeles pidada, et lisades kajastatav info peab olema piisav. Ehk kui on vajadus, siis tuleb avalikustada mõnede lisade kohta rohkem, kui Raamatupidamise Toimkonna juhendites ja raamatupidamise seaduses nõutud on.

2 EMPIIRILISE UURINGU METOODIKA

Iga raamatupidamiskohustuslane, olenemata ettevõtte suuruselt, peab koostama aruandeaasta lõpus raamatupidamise aastaaruande. Mikro- ja väikeettevõtted on väga suur osa meie majandusest. Ja nende arv pidevalt tõuseb. Arvestades, et mikro- ja väikeettevõtjatel on võimalus koostada raamatupidamise aastaaruannet lühendatud kujul, siis paljude ettevõtete seas saab need kergema kulu ja vaevaga ka need koostada. Sellest tulenevat on lõputöö teema ka aktuaalne. Seadusemuudatused on küll lihtsustanud väikeettevõtete halduskoormust, lubades neil esitada lühendatud raamatupidamise aruande, kuid see võib tekitada olukorra, kus aruanne ei vasta enam nõuetele.

Väikeettevõtja lühendatud raamatupidamise aastaaruande eesmärk on anda asjakohast ja tõepäraselt esitatud informatsiooni, mida aruande lugeja saab kasutada majandusotsuste tegemisel (Raamatupidamise seadus, § 15, lg 1).

Lõputöö eesmärk on välja selgitada Sigwar OÜ 2017. majandusaasta aruande koosseisu kuuluva lühendatud raamatupidamise aastaaruande vastavus Eesti finantsaruandluse standardile. Uuritav ettevõtte on peamiselt tegutsev Ida-Virumaal ja põhitegevusaladeks on teraviljakasvatus, seakasvatus ja lihatöötlemine. Ettevõtte pakub tööd paljudele ümberkaudsete valdade inimestele ja on võtnud enda missiooniks maaelu arendamise. Uuendused aastaaruande koostamisel võivad tuua eksimusi korrektse aruande esitamisel ning seetõttu on oluline välja selgitada, kas ettevõtte aruanne annab lugejale asjakohast ja tõepäraselt esitatud informatsiooni.

Lõputöö eesmärgi saavutamiseks on autor endale püstitanud järgmised uurimisülesanded:

- esitada ettevõtte raamatupidamise aastaaruande analüüs ja vajadusel välja tuua puudused ja vead, mis analüüsi tehes ilmsiks tulid;
- teha järeldusi ja ettepanekuid parendustegevusteks järgnevatel aastatel.

Uurimistöö läbiviimiseks kasutatakse kvantitatiivset meetodit, lähenedes deduktiivselt. Deduktiivset lähenemist kasutatakse kvantitatiivses sisuanalüüsis juhul, kui uuritava nähtuse kohta leidub teooriaid ja/või varasemaid uurimusi. (Kalmus, Masso, & Linno, 2015)

Andmete kogumiseks kasutas autor enamasti dokumendivaatlust. Vaadeldavateks dokumentideks on peamiselt raamatupidamise aastaaruanne (bilanss ja kasumiaruanne ning raamatupidamise aastaaruande lisad), aga ka raamatupidamise sise-eeskiri. Infot, mis ei selgu dokumendivaatlusest, kogutakse küsitluse (Lisa 1) teel raamatupidajaga.

Tulemusi analüüsitakse võrdluse abil. Andmeanalüüs on uuritava nähtuse tunnuste mõõtmisel või registreerimisel kogutud andmetes sisalduva informatsiooni ilmutamine (Õunapuu, 2014). Lõputöö autor vaatleb olemasolevat aruannet ja siis võrdleb ning analüüsib selle vastavust seadusandlusega. Saadud info põhjal tehakse järeldused ja ettepanekud puuduste likvideerimiseks.

Empiiriline uuring sisaldab:

- andmete kogumist – oluliste dokumentide vaatlemist ja seadusandluse uurimist;
- kogutud info analüüsimist – 2017. raamatupidamise aastaaruande analüüsimist ja võrdlemist raamatupidamisseadusega ja Raamatupidamise Toimkonna juhendites nõutuga;
- saadud tulemuste kirja panemist – kogutud teabe kirjalikku esitlemist, analüüsimist ja järelduste tegemist.

Töö käigus saadud info edastatakse kirjaliku tekstina.

3ETTEVÕTTE RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE VASTAVUS NÕUETELE

Uuritava ettevõtte õiguslik vorm on osaühing. Ettevõtte majandusaasta algab 01. jaanuaril ja lõppeb 31. detsembril. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eesti keeles ning eurodes. Majandusaasta periood on sätestatud ka ettevõtte põhikirjas ning vastab aruandes välja toodud perioodile.

Raamatupidamise korraldamiseks on ettevõtte palganud raamatupidaja, kes on tööl töölepingu alusel. Raamatupidamise haldamiseks kasutab ettevõtte Standard Books by HansaWorld programmi, kuhu sisestaks kogu vajalik informatsioon. Põhikirjas on välja toodud, et osaühingu juhatus esindab ja juhib osaühingut ja korraldab osaühingu raamatupidamist.

Ettevõtte omab kehtivat raamatupidamise sise-eeskirja, eeskiri on kinnitatud juhatuse otsusega 31.12.2012. aastal. Sise-eeskirja vaatluse käigus selgus, et eeskiri käsitleb ka kontoplaani.

Dokumendivaatluse käigus selgus, et ettevõtte kasutab üldlevinud kontode jaotamise põhimõtteid. Kontode jagunemisel on lähtutud:

- 1-ga algavad kontod – raha ja nõuded (aktiva);
- 2-ga algavad kontod – kohustised ning omakapital (passiva);
- 3-ga algavad kontod – kasumiaruande kontod;
- 4, 5, 6 ja 7-ga algavad kontod – kulukontod.

Raamatupidamise seaduse § 11 lg 1 sätestab, et raamatupidamiskohustuslane on kohustatud koostama raamatupidamise sise-eeskirja, mis kehtestab sealhulgas kontoplaani koos kontode sisu kirjeldustega. Antud nõude on ettevõtte täitnud.

Ettevõtte 2017. majandusaasta aruanne koosneb tegevusarvuandest, raamatupidamise aastaaruandest ning sellele on lisatud sõltumatu vandeaudiitori aruanne. Raamatupidamise aastaaruanne koosneb bilansist, kasumiaruandest ning kokku on koostatud 14 selgitavat lisa. See tähendab, et ettevõtte on kasutanud seaduse võimalust ning koostanud lühendatud raamatupidamise aastaaruande.

3.1 Väikeettevõtte OÜ Sigwar raamatupidamise aastaaruande koostamise käik

Uuritav ettevõtte on esitanud oma majandusaasta aruande elektroonselt, seega vastab aruanne majandusaasta aruande taksonoomia nõuetele, kuna süsteem kontrollib korduvalt, kas kogu vajalik info on sisestatud ning vastasel juhul ei lase aruannet esitada.

Sise-eeskirja vaatlusel selgus, et uuritava ettevõtte raamatupidamise korraldamisel lähtutakse järgmistest alusprintsiipidest:

- majandusüksuse printsiip;
- jätkuvuse printsiip;
- objektiivsuse printsiip;
- tulude ja kulude vastavuse printsiip;
- olulisuse printsiip;
- järjepidevuse ja võrreldavuse printsiip;
- konservatiivsuse printsiip;
- arusaadavuse printsiip;
- avalikustamise printsiip;
- sisu ülimlikkuse printsiip.

Raamatupidamise sise-eeskirjaga on kehtestamata tasakaalu printsiip, mis on fikseeritud RTJ 2 §-ga 63, mille kohaselt aastaaruande koostamise tarbeks kogutavast informatsioonist saadav kasu aruande kasutajatele peaks olema suurem kui selle info kogumiseks tehtud kulutused.

Raamatupidamise Toimkonna juhend 1 § 65 sätestab, et Eesti finantsaruandluse standardi kohaselt koostatud aruannetes rakenduvad arvestuspõhimõtted peavad olema vastavuses raamatupidamise seaduses sätestatud alusprintsiipidega ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditega.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on ettevõttes aluseks raamatupidamisregistrites kirjendatud majandusaasta majandustehingud, seda fakti kinnitas ka vestlus raamatupidajaga.

Aastaaruande koostamise esimeseks tööks on inventuuride teostamine. Ettevõtte raamatupidamise sise-eeskirjas tuuakse välja, et vastavalt raamatupidamise seadusele inventeeritakse aastaaruande koostamisel kõik OÜ Sigwar varad ja arvelduste (s.h Maksu- ja Tolliametiga) saldod ning bilansivälised varad ja kohustused. Sise-eeskirjas on välja toodud, et arvelduskontodel oleva raha

puhul võrreldakse pankade saldoteatise või väljavõtteid ja OÜ Sigwar finantsraamatupidamise andmeid. Seoses aastaaruande koostamisega on uuritavas ettevõttes teostatud audiitorkontroll, mille tulemusel on pank saatnud kinnituskirja otse audiitorile, ettevõtte kinnituskirjast koopiat ei oma.

Intervjuul selgus, et ettevõtte omab erinevaid põhivarasid, sealhulgas ka bioloogilisi varasid, mille kohta on samuti koostatud inventuuriaktid.

Ettevõtte kontrollib Maksu- ja Tolliametiga saldosisid perioodiliselt ning aasta lõpus, erinevuse ilmnemisel selgitatakse välja põhjus ning vahe korrigeeritakse.

Vastavalt sise-eeskirjale tuleb kõiki deebitore ja kreditore hõlmav saldoküsitlus läbi viia vähemalt üks kord aastas (reeglina seisuga 31. detsember). Uuritav ettevõtte on 2016. majandusaastal vastava sisulised saldod ka kõikidele deebitoridele ja kreditoridele saatnud. Audiitori nõue on, et vähemalt 80 % nõuetest ja kohustustest peab olema kinnitatud saldopäringutega kaetud. Dokumendivaatlusel selgus, et tulemused on kajastatud kirjalikult, saldokinnitused on esitatud mõlema ettevõtte esindaja kinnitava allkirjaga, mis kinnitab saldo õigsust.

Lisaks inventeerimisele peab ettevõtte aruandeaasta lõpetamisel teostama erinevad korrigeerimis- ja lõpetamiskanded. Korrigeerimiskanded on seotud bioloogiliste varade saldode korrigeerimisega ning teravilja korrigeerimisega aasta lõpus. Inventuuri tulemused viiakse vastavusse raamatupidamisprogrammiga. Lõpetamiskanded on kõik automatiseeritud ehk raamatupidamise programmi poolt teostatud.

Ettevõtte raamatupidamise aastaaruande koostamise aluseks on raamatupidamisregistrites kirjendatud majandusaasta majandustehingud. Ettevõttes on teostatud varade ja kohustiste inventuurid. Regulaarselt kontrollib ettevõtte saldosisid Maksu- ja Tolliametiga ning seoses aastaaruande koostamisega on teostatud audiitorkontroll arveldusarvetel oleva raha vastavuse üle pearaamatuga. Audiitori nõue on ka, et vähemalt 80% nõuetest ja kohustustest peab olema kinnitatud saldopäringutega kaetud. Dokumendivaatlusel selgus, et tulemused on kajastatud kirjalikult, saldokinnitused on esitatud mõlema ettevõtte esindaja kinnitava allkirjaga, mis kinnitab saldode õigsust. Enne aastaaruande koostamist teostatakse ka korrigeerimiskanded. Lõpetamiskanded teostatakse raamatupidamise programmi poolt automaatselt.

Peale lõpetamiskandeid koostatakse põhjaruanded ja lisad.

3.2 Bilansi koostamine OÜ Sigwar näitel

Esimene uuritav põhiaruanne on bilanss, mis kajastab ettevõtte OÜ Sigwar varasid ning kohustisi ja omakapitali. Bilansi koostamisel on lähtutud raamatupidamise seaduse lisas 1 välja toodud bilansiskeemist. Ettevõtte on lähtunud raamatupidamise seaduse võimalusest, et lühendatud raamatupidamise aastaaruandes võib väikeettevõtja esitada seaduse lisas 1 esitatud bilansiskeemi araabia numbritega tähistatud kirjade alaliigendused bilansi asemel raamatupidamise aastaaruande lisades. Vaatluse all on elektroonselt esitatud majandusaasta aruanne, sellest tulenevalt vastavad bilansikirjed majandusaasta aruande taksonoomiaga kehtestatud nõuetele.

Bilanss on koostatud eurodes ning 31.12.2017 seisuga oli bilansimaht 2 875 261 eurot. Ettevõtte varad on võrdsed kohustiste ja omakapitaliga, samuti on järgitud järjepidevuse ja võrreldavuse printsiipi, mille kohaselt on esitatud kahe võrdlusaasta arvnäitajad.

Bilansi aktiva koosneb varadest (käibevara + põhivara) ning passiva jaguneb kohustisteks ning omakapitaliks.

Sise-eeskirjaga on kehtestatud, et põhivara on selline vara, mida kasutatakse ettevõtte majandustegevuses pikema ajavahemiku jooksul kui üks aasta, mille maksumus on üle 1 000 euro ja mis osaleb kogu kasutusperioodil tulu tekkimisel. Kõik muu vara kajastatakse käibevara all. Tabelis 1 on esitatud ettevõtte bilansi aktiva kirjed.

Tabel 1. OÜ Sigwar käibevarad, eurodes

	31.12.2017	31.12.2016	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	189 923	98 277	2
Nõuded ja ettemaksed	34 415	25 641	3
Varud	267 701	162 311	5
Bioloogilised varad	91 674	94 090	9

Kokku käibevarad	583 713	380 319	
------------------	---------	---------	--

Esimene uuritav bilansikirje on „Raha“. Arvestuspõhimõtete lisast selgub, et raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse bilansis kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke ning kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite. Uuringu käigus selgus, et ettevõttel on avatud arveldusarve ühes pangas (Swedbank) ning kasutusele on võetud ka kassa kontod. Raha ekvivalendid ettevõttel puuduvad.

Raamatupidamise sise-eeskirja vaatlusel selgus, et ettevõttel peaks olema kasutusel arvelduskonto Swedpangas ning samuti on avatud konto „Kassa“, mille kaudu makstakse välja jooksvate majanduskulude avansid ja muud ühekordsed kulud. Samuti käib turgudelt tuleva sularaha arvestus läbi kassa.

Juta Tikk on öelnud, et kui majandusüksusel on rohkem kui üks kassa või rohkem kui üks arveldusarve pangas, võib pearaamatus ühendada kõik kassad ühele kontole ja kõik pangaarved ühele kontole, kuid abiregistrites tuleb pidada eraldi arvestust (Tikk, 2003, lk 48)

Pearaamatus olevad panga ja kassa summad vastavad bilansis välja toodud summale ning lisaks on audiitorkontrolliga teostatud audiitorpäring pankas, mis kinnitab pangas oleva summa õigsust.

Bilansikirje kohta on koostatud lisa 2 „Raha“, mille summa samuti ühtib bilansikirjega „Raha“.

Käibevara teine kirje on „Nõuded ja ettemaksed“. Arvestuspõhimõtete lisast selgub, et nõuete ja ettemaksetena kajastatakse nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded (sh. laenunõuded) ja neid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas esineb tunnuseid nende finantsvarade väärtuse languse osas. Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse võimaluse korral iga ostja kohta eraldi. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenä. Nõuete ja ettemaksete summade selgitamiseks on esitatud lisad 3 ja 4.

Raamatupidamise sise-eeskirjas on ära toodud, et majandusaasta aruandes avatakse nõuded ostjate vastu kahel bilansikirjel:

- ostjatelt laekumata arved (brutosummas);
- ebatõenäoliselt laekuvad arved (miinusega).

Uuringust selgus, et tegemist on kontodega, mitte bilansikirjetega, seega peaks raamatupidamise sise-eeskirja ses osas parandama. Aastaruande lisast 4 on näha, et ettevõttes on 2017.aastal ebatõenäoliselt laekuvates hinnatud arveid summas 3 725 eurot.

Käibevara kolmas kirje on „Varud“. Ettevõtte varudeks on tooraine ja materjal, valmistoodang ja müügiks ostetud kaubad, mis on esitatud lisas 5. Aastalõpuga on varud inventeeritud.

Arvestuspõhimõtete lisast selgub, et varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid. Varude kuluskandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Valmistoodangut kajastatakse bilansis müügihinnas, kuna suure sortimendi ja muutuvate tingimuste pärast oleks iga toote omahinna leidmine liiga kulukas ning selle toimingu kulud ületaksid õiglasest kajastamisest saadava kasu. Aluseks võetakse turul olevate samalaadsete toodete 2 erineva pakkuja keskmist hinda.

Autori arvates on varude arvestusel ja aruandluses kajastamisel lähtutud RTJ 4 „Varud“ nõuetest.

Käibevara neljas kirje on „Bioloogilised varad“. Bioloogiliste varade all kajastab ettevõtte noori elusloomasid. Elusloomad on arvele võetud kilogrammides ning arvestatakse turuväärtuses. Aluseks võetakse samalaadse ettevõtte ja riikliku taustaga ettevõtte samal perioodil olevat eluslooma kilogrammi hinda.

Bioloogilisi varasid kajastatakse nii esmasel arvele võtmisel kui ka järgnevatel aruandekuupäevadel nende õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused.

Bioloogilisest varast põllumajandusliku toodangu saamise või eraldamise hetkel kajastatakse põllumajanduslik toodang tema õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused. Selliselt leitud väärtust loetakse ühtlasi põllumajandusliku toodangu soetusmaksumuseks tema edasisel kajastamisel varana, lähtudes juhendist RTJ 4 "Varud".

Järgmisena on bilansis esitatud bilansis põhivarad. Tabelis 2 on välja toodud Sigwar OÜ põhivarad.

Tabel 2. OÜ Sigwar põhivarad, eurodes

	31.12.2017	31.12.2016	Lisa nr
Põhivara			
Nõuded ja ettemaksed	11 543	14 446	3
Kinnisvarainvesteeringud	4 300	4 300	7
Materiaalsed põhivarad	2 175 032	2 314 854	8
Bioloogilised varad	93 927	81 738	9
Immateriaalsed põhivarad	6 746	2 560	10
Kokku käibevarad	2 291 548	2 417 898	

Põhivara esimene kirje on „Nõuded ja ettemaksed“. Lisast 3 on näha, et tegemist on pikaajaliste laenuõuetega.

Põhivara teine kirje on „Kinnisvarainvesteeringud“. Kinnisvarainvesteeringuna kajastatakse kinnisvaraobjekte (maa, hoone), mida ettevõtte hoiab turuväärtuse kasvu eesmärgil ja mida ei kasutata enda majandustegevuses.

Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seotud kulutusi. Kinnisvarainvesteeringud, mille õiglast väärtust on võimalik usaldusväärselt hinnata mõistliku kulu ja pingutusega, kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, st turuväärtuses. Väärtuse muutusest tulenevad kasumid/kahjumid kajastatakse aruandeperioodi

kasumiaruandes. Lisast 7 on näha, et ettevõtte on kinnisvarainvesteeringu hinnanud õiglasel väärtuses.

Põhivara kolmas kirje on „Materiaalsed põhivarad“. Materiaalseks põhivaraks loetakse ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 640 eurot. Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 640 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja kantakse vara kasutuselevõtmise hetkel kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutused, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Põhivara neljas kirje on „Bioloogilised varad“. Siin bioloogiliste varade all kajastab ettevõtte täiskasvanud elusloomasid. Elusloomad on arvele võetud kilogrammides ning arvestatakse turuväärtuses. Aluseks võetakse samalaadse ettevõtte ja riikliku taustaga ettevõtte samal perioodil olevat eluslooma kilogrammi hinda.

Põhivara viies kirje on „Immateriaalsed põhivarad“. Siin kajastab ettevõtte ostetuid litsentse kassaaparaatidele ning muid samalaadseid immateriaalseid põhivarasid. Põhivarad on arvele võetud soetusmaksumuses ning neid amortiseeritakse vastavalt sise-eeskirjas toodud amortisatsiooni normidele.

Autori arvates vastab materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade kohta esitatud info RTJ 5 „Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad“ nõuetele. Bioloogiliste varade kajastamine vastab RTJ 7 „Bioloogilised varad“ nõutule.

Ettevõtte bilansi passiva pool on jagatud kaheks osaks: kohustisteks ja omakapitaliks. Kohustiste pool koosneb „Lühiajalistest kohustisteks“ ja „Pikaajalistest kohustisteks“. Tabelis 3 on esitatud bilansi kohustiste kirjed.

Tabel 3. OÜ Sigwar kohustised, eurodes

Kohustised	31.12.2017	31.12.2016	Lisa nr
Lühiajalised kohustised			
Lühiajalised laenukohustised	133 005	175 288	11
Võlad ja ettemaksed	151 949	128 596	12
Kokku lühiajalised kohustised	284 954	303 884	
Pikaajalised kohustised			
Pikaajalised laenukohustised	353 059	479 995	11
Sihtfinantseerimine	345 691	345 691	13

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuulavas summas.

Esimene uuritav lühiajaliste kohustiste kirje aruandes on „Lühiajalised laenukohustis“. Põrakaamatu vaatluse käigus selgus, et ettevõtte on laenukohustise kajastamiseks avanud konto „Lühiajalised laenukohustised“. Ettevõtte on bilansikirje kohta koostanud lisa 11 „Laenukohustised“, kus on välja toodud laenu lõpptähtajad ning intressimäärad.

Raamatupidamise Toimkonna juhend 2 § 18 kohaselt on laen, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul alates aruandekuupäevast, kajastatakse lühiajalise kohustisena. Autori arvates on ettevõtte laenukohustise õigesti määranud.

Lühiajaliste kohustiste teine kirje on „Võlad ja ettemaksed“. Ettevõtte on bilansikirje kohta koostanud lisa 12, kus on näha, et antud kirje sisaldab kirjetel „Võlad tarnijatele“, „Võlad töövõtjatele“ ning „Maksuvõlad“ olevaid summasid. Maksuvõlad detailselt on lahti kirjutatud lisas 6.

Ettevõtte kohustiste kolmas kirje on „Pikaajalised laenukohustised“. Sellel kirjel kajastatakse laenu seda osa, mille tasumise tähtaeg jääb laenu saamise kuupäevast kaugemale kui 12 kuud ja infot nende laenude kohta näeb lisast 11.

Ettevõtte kohustiste neljas kirje on „Sihtfinantseerimine“. Ettevõtte on bilansikirje kohta koostanud lisa 13, millest on näha, et tegemist on põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimise summaga, mille tuluna kajastamise tähtaeg ei ole veel saabunud. Kui tähtaeg saabub, siis kannab ettevõtte siit need summad tuludesse.

Arvestuspõhimõtete lisas on vastavalt RTJ -le 12 „Sihtfinantseerimine“ näidatud sihtfinantseerimise kajastamine. Tegevuse sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sisse nõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena. Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglases väärtuses. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes „Muud äritulud“ kirjel.

Varade sihtfinantseerimise korral võetakse sihtfinantseerimise abil soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse tema kasuliku eluea jooksul. Vara soetamiseks saadud sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sisse nõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud sisulised tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena. Autori arvates vastab sihtfinantseerimise kajastamine RTJ –le 12 „Sihtfinantseerimine“.

Ettevõtte omakapital kokku on positiivne (vt Tabel 4 lk-l 29).

Tabel 4. Omakapital, eurodes

Omakapital	31.12.2017	31.12.2016	Lisa nr
Osakapital nimiväärtuses	69 471	69 471	14
Kohustuslik reservkapital	6 947	6 947	
Muud reservid	16 509	16 509	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	1 575 720	1 344 781	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	222 910	230 939	
Kokku omakapital	1 891 557	1 668 647	

Tabelist on näha, et ettevõtte omakapital koosneb osakapitalist nimiväärtuses, kohustuslikust reservkapitalist, muudest reservidest, eelmiste perioodide jaotamata kasumist ja aruandeaasta kasumist. Dokumendivaatlusel tegi autor kindlaks, et bilansikirje „Osakapital nimiväärtuses“ on vastavuses pearaamatu konto lõppsaldoga. Sama summa on esitatud ka lisas 14, kust selgub, et tegemist on kahe osanikuga.

Pearaamatu vaatluse käigus ilmnas, et „Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)“ on ka pearaamatus kajastatud summas 1 575 720 eurot.

Aruandeaasta kasum on aruandeperioodi tulude ja kulude vahe.

Autori arvates ei ole bilansi koostamisel tekkinud vigu ega puudujääke, mille tõttu OÜ Sigwar bilanss annab tõepäraselt ja asjakohaselt ülevaadet ettevõtte finantsseisundist. Bilansi koostamisel on lähtutud majandusüksuse printsiibist, mille kohaselt majandusüksus tegutseb iseenda huvides ning ei kajasta ettevõtte raamatupidamises enda omanike, töötajate, klientide või mõne muu seotud osapoole isiklikku vara, kohustisi, sissetulekuid või väljaminekuid. Ettevõtte on kasutanud aruande koostamisel jätkuvalt samu arvestuspõhimõtteid ja esitlusviise ning aruandes on esitatud viited

raamatupidamise aastaaruande lisadele. Ettevõtte ei ole eksinud arusaadavuse printsiibi vastu, samuti saab olla kindel, et on kinni peetud järjepidevuse ja võrreldavuse printsiibist.

3.3 Kasumiaruande koostis OÜ Sigwar näitel

Teine uuritav põhiaruanne on kasumiaruanne, mis kajastab ettevõtte OÜ Sigwar finantstegevuse tulemit auruandeperioodi kohta. Vaatluse käigus selgus, et kasumiaruandes on esitatud summad eurodes ning on järgitud järjepidevuse ja võrreldavuse printsiipi, kuna on esitatud ka eelneva majandusaasta arvnäitajad.

Uuringu käigus selgus, et ettevõtte kasutab kasumiaruande skeemi number 2 ja ettevõtte on järginud raamatupidamise seaduse lisas 2 välja toodud kasumiaruande skeem 2 struktuuri ning RTJ 2 Lisas 2 toodud kasumiaruande kirjete selgitusi.

Esimene uuritav kirje kasumiaruandes on „Müügitulu“. Sise-eeskirja uurides selgus, et ettevõttel puudub info sise-eeskirjas selle kohta, milliseid tulusid ja kulusid millistel kasumiaruande kirjetel kajastatakse.

Intervjuul raamatupidajaga selgus, et ettevõttel on kolm põhilist tuluallikat:

- omatoodete müük Eestis;
- toidukaupade, jookide ja tubakatoodete jaemüük;
- teraviljakasvatus.

Antud info on kergesti loetav ka raamatupidamisregistrist.

Sellest tulenevalt pole uuritav ettevõtte järginud Raamatupidamise Toimkonna juhend 2 § 25 välja toodud nõuet, kus on öeldud, et iga raamatupidamiskohustuslane on kohustatud sise-eeskirjas detailselt kirjeldama, milliseid tulusid ja kulusid millistel kasumiaruande kirjetel kajastatakse.

Kasumiaruandes esitatud müügitulu suuruseks on 2 226 901 eurot, mis läheb kokku ka pearaamatus kajastatud müügituluga 2 226 901 eurot.

Müügitulu kohta on koostatud lisa 15 „Müügitulu“, ning kasumiaruandes on selle kohta viidatud, mistõttu on lähtutud arusaadavuse printsiipist.

Teine kasumiaruande kirje on „Kaubad, toore, materjal ja teenused“. Vaatluse käigus selgus, et uuritav ettevõtte on antud kirjel kajastanud põhitegevuse osutamisel tekkinud kulud, millest peamised:

- tooraine ja materjal;
- müügi eesmärgil ostetud kaubad;
- elektrienergia;
- tööjõukulud;
- amortisatsioonikulud.

Pearaamatu võrdluse käigus selgus, et kasumiaruandes esitatud summad on vastavuses kontode käivete summadega, samuti on esitatud eelmise perioodi arvnäitajad, mistõttu on antud lisas järgitud tulude ja kulude vastavuse printsiipi, järjepidevuse ja võrreldavuse printsiipi ning arusaadavuse printsiipi.

Ülejäänud kasumiaruande kulukirjetel on uuritav ettevõtte kajastanud turustus-, üldhaldus- ja muid ärikulusid ning intressikulusid. Turustus- ja üldhalduskulude kohta on koostatud ka täiendavad lisad (vastavalt lisa 18 ja 19), kust leiab täiendavat infot kulude koostise kohta. Intressikulude all toob ettevõtte välja laenukohustiste all näidatud laenudelt arvestatud intressikulusid. Vaatluse käigus kontrollides on kasumiaruandes esitatud koondsummad vastavuses pearaamatus toodud summadega kontode viisi.

Kasumiaruandes moodustab olulise tulu summa ka kirje „Muud äritulud“. Lisa 16 lugedes selgub, et peamiseks muuks ärituluks on tulu sihtfinantseerimisest, aga 2017.aastal on saadud ka kasumit materiaalse põhivara müügist ja kindlustushüvitisi.

Kasumiaruande koostamisel on lähtutud kasumiaruande skeemist 2. Autori arvates pole kasumiaruandes puudujääke ning eksimusi. Lähtudes arusaadavuse ja olulisuse printsiibist on olulised kasumiaruande kirjed lisades lahti kirjutatud. Sise-eeskirja uurides selgus, et ettevõttel puudub info selle kohta, milliseid tulusid ja kulusid millistel kasumiaruande kirjetel kajastatakse, millega on eksitud RTJ 2 punkti 25 vastu. Autori soovitus on viia sise-eeskiri vastavusse seadusandluse nõuetega ehk lisada milliseid tulusid ja kulusid ettevõtte millistel kasumiaruande kirjetel kajastab.

3.4 Lisade koostamine OÜ Sigwar näitel

Uuringus selgus, et ettevõtte on oma raamatupidamise aastaaruandes esitanud kokku 21 lisa:

- arvestuspõhimõtted;
- raha;
- nõuded ja ettemaksed;
- nõuded ostjate vastu;
- varud;
- maksude ettemaksed ja maksuvõlad;
- kinnisvarainvesteeringud;
- materiaalsed põhivarad;
- bioloogilised varad;
- immateriaalsed põhivarad;
- laenukohustised;
- võlad ja ettemaksed;
- sihtfinantseerimine;
- osakapital;
- müügitulu;
- muud äritulud;
- müüdnud toodangu(kaupade, teenusete) kulu;
- turustuskulud;
- üldhalduskulud;
- tööjõukulud;
- seotud osapooled.

Lisad on esitatud põhiaruannetes süsteemselt, alustatud on arvestuspõhimõtete lisast ning loetelu lõppeb seotud osapooltega.

Lisas 1 „Arvestuspõhimõtted“ on esitatud ettevõtte põhiline informatsioon, mis peaks andma aruande lugejale esmase ülevaate ettevõtte aruandes rakenduvate arvestuspõhimõtete kohta.

Üldise informatsiooni osas on välja toodud, et OÜ Sigwar raamatupidamise aastaaruanne 2017. aasta kohta on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestus- ja aruandluspõhimõtetele, mille

põhinõuded on kehtestatud Raamatupidamise seaduses ning mida täiendavad EV Raamatupidamise Toimkonna juhendid. Raamatupidamise seaduse § 3 lg 7 kajastab Eesti finantsaruandluse standardit, mis on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded kehtestatakse käesoleva seadusega ning mida täpsustab käesoleva seaduse § 34 lõike 4 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus (edaspidi toimkonna juhend). Seega on toodud info vastavuses raamatupidamise seadusega.

Vastavalt raamatupidamise seaduse § 15 lg 2¹ välja toodud võimalusest on OÜ Sigwar valinud lühendatud raamatupidamise koostamise võimaluse. Raamatupidamise seaduse § 21 lg 3 sätestab, et väikeettevõtte peab lühendatud raamatupidamise aastaaruande lisades avalikustama vähemalt teabe selle kohta, et tegemist on lühendatud raamatupidamise aastaaruandega ja et see on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Ettevõtte raamatupidamise aastaaruande arvestuspõhimõtte lisas on antud info olemas.

Autor kontrollis ka ülejäänud lisade vastavust raamatupidamise seaduse ja RTJ 15 nõuetega ning võib öelda, et vaadeldava ettevõtte lühendatud raamatupidamise aastaaruande lisades on avalikustatud informatsioon, mida nõuab Raamatupidamise Toimkonna juhend 15 § 59 ja raamatupidamise seadus § 21 lõige 3 ning lisaks on esitatud ka täiendavat informatsiooni aruandest parema ülevaate saamiseks. Kuna lühendatud raamatupidamise aastaaruande koostamine peaks vähendama väikeettevõtja halduskoormust, siis võiks ettevõtte autori arvates tulevikus kaaluda lisades esitatava info vähendamist. Näiteks lisa 2 Raha ei anna täiendavat informatsiooni osäühingu rahaliste vahendite kohta ning võiks jätta esitamata.

KOKKUVÕTE

Lõputöö annab ülevaate väikeettevõtja raamatupidamise aastaaruande koostisest ning koostamise käigust vastavalt raamatupidamise seaduses kehtestatud põhimõtetele ning Raamatupidamise Toimkonna juhenditele.

Lõputöö teema aktuaalsus peitub selles, et 01. jaanuaril 2016. aastal jõustus raamatupidamise seaduse muudatus, mis tõi endaga kaasa uuendusi raamatupidamise aastaaruande koostamisele. Uuenenud seadusest tulenevalt on väikeettevõtjal võimalus valida täismahus raamatupidamise aastaaruande asemel ka lühendatud raamatupidamise aastaaruanne, mis vähendab küll ettevõtjate halduskoormust, kuid võib endaga kaasa tuua ebakorrektselt esitatud aruanded. Ettevõtja ise ei pruugi teada saada, et on seadust valesti tõlgendanud, millest tulenevalt võivad tekkida vead ning mille tuvastamine võib jääb märkamatuks ning selle tulemusena aruande kvaliteet ei vasta enam seadusega ette nähtud nõuetele.

Lõputöö eesmärk oli välja selgitada Sigwar OÜ 2017. majandusaasta aruande koosseisu kuuluva lühendatud raamatupidamise aastaaruande vastavus Eesti finantsaruandluse standardile. Uuritav ettevõtte oli Ida-Virumaal peamiselt põllumajandusega tegelev väikeettevõtja, kelle aastaaruande korrektsust on kontrollinud audiitorid, kuid vaatamata sellele võib aruandes esitatud info olla ebatäpne.

Uuringu koostamisel kasutas töö autor kvantitatiivset uuringumeetodit, millele läheneti deduktiivselt. Kvantitatiivse uurimistöö strateegia rõhutab andmete kogumist ja analüüsimist ning deduktiivse iseloomuga uurimisprotsess lähtub üldiselt aktsepteeritud teooriatest ja seadustest. Esmalt esitati väikeettevõtte aastaaruande koostamise teooria ning empiirilise uuringu osas uuriti, kas OÜ Sigwar raamatupidamise aastaaruanne vastab teooriale.

Ettevõtte majandusaasta algab 01. jaanuaril ja lõppeb 31. detsembril. Majandusaasta pikkus oli ära määratud ettevõtte põhikirjas ning raamatupidamise sise-eeskirjas.

Ettevõtte oli koostanud 2017. majandusaasta kohta lühendatud raamatupidamise aastaaruande, mis koosnes kahest põhiaruandest ning 21 lisast.

Uuritava ettevõtte majandusaasta aruanne vastas majandusaasta aruande taksonoomia nõuetele. Ettevõtte raamatupidamise sise-eeskirjas välja toodud alusprintsipiibid olid

vastavuses raamatupidamise seaduses § 16 esitatud alusprintsiipidega, kuid puudus RTJ-s 1 täiendavalt lisatud tasakaalu printsiip.

Ettevõtte raamatupidamise aastaaruande koostamise aluseks olid raamatupidamisregistrites kirjendatud majandusaasta majandustehingud. Ettevõttes olid teostatud varade ja kohustiste inventuurid. Regulaarselt kontrollis ettevõtte saldosis Maksu- ja Tolliametiga ning seoses aastaaruande koostamisega oli teostatud audiitorkontroll arveldusarvetel oleva raha vastavuse üle pearaamatuga. Audiitori nõue oli ka, et vähemalt 80% nõuetest ja kohustustest peab olema kinnitatud saldopäringutega kaetud. Dokumendivaatlusel selgus, et tulemused olid kajastatud kirjalikult, saldokinnitused olid esitatud mõlema ettevõtte esindaja kinnitava allkirjaga, mis kinnitas saldode õigsust. Enne aastaaruande koostamist teostati ka korrigeerimiskanded. Lõpetamiskanded teostatakse raamatupidamise programmi poolt automaatselt.

Bilansi koostamisel oli lähtutud raamatupidamise seaduses lisas 1 toodud bilansiskeemist. Ettevõtte oli kasutanud aruande koostamisel jätkuvalt sama esitlusviisi ning aruandes oli esitatud viited raamatupidamise aastaaruande lisadele. Autori arvates ei olnud bilansi koostamisel tekkinud vigu ning puujääke, mille tõttu OÜ Sigwar bilanss andis tõepärast ja asjakohast ülevaadet ettevõtte finantsseisundist.

Kasumiaruande koostamisel oli lähtutud kasumiaruande skeemist 2. Autori arvates ei esinenud kasumiaruandes puudujääke ning eksimusi. Lisaks oli kasumiaruandes koostatud lisasid kirjete kohta, mis autori arvates annab parema selguse ja ülevaate. Puuduseks oli asjaolu, et ettevõtte sise-eeskirjas ei ole kajastatud milliseid tuluseid ja kulusid millistel kasumiaruande kirjetel kajastatakse.

Ettevõtte oli oma raamatupidamise aastaaruandes esitanud kokku 21 lisa. Lisad olid esitatud süsteemselt. Autori arvates oli lisade koostamisel lähtutud raamatupidamise seaduse ja RTJ 15 nõuetest ning lisaks ka arusaadavuse printsiibist.

Autori arvates vastab OÜ Sigwar 2017. majandusaasta aruande koosseisus esitatud lühendatud raamatupidamise aastaaruanne Eesti finantsaruandluse standardile. Kuid täiendama peaks raamatupidamise sise-eeskirja:

- lisades rakendatavate alusprintsiipide loetellu tasakaalu printsiibi ja
- kajastama milliseid tuluseid ja kulusid millistel kasumiaruande kirjetel kajastatakse.

Antud uuringust ei selgunud, et väikeettevõtja kasutades võimalust koostada lühendatud raamatupidamise aastaaruannet oleks vähendanud aruande kvaliteeti. Kuna lühendatud raamatupidamise aastaaruande koostamine peaks aga vähendama väikeettevõtja halduskoormust, siis võiks ettevõtte autori arvates tulevikus kaaluda lisades esitatava info vähendamist.

Autori arvates on lõputöö eesmärk täidetud.

SUMMARY

This thesis offers an overview of the details included in the annual report of a small-business and composing the annual report based on the principles of the Accounting Act and guidelines by the Raamatupidamise Toimkonna Juhendid. The importance of the topic relies on the fact that on the 1st of January 2016 modifications to the current Accounting Act, updating the preparations of the annual report. With these modifications the small-business owner now has the option to choose to submit a reduced annual-report instead of the full annual report. This change will lessen the load of management but can be a loophole for annual reports that are insufficient. The danger lies that the business owner risks wrongly interpreting the law, therefore the possible errors that might go unnoticed and the reports lack the quality the Accounting Law presupposes of the annual report. The aim of this thesis was to analyse whether the 2017 reduced annual report of small business OÜ Sigwar upholds the adequacy of the Estonian financial reporting standard. The small-business in focus is based in Ida-Virumaa operating in agriculture. The annual report and its upholding the standard required by the law have been controlled by auditors nevertheless the information submitted in the report might have lackings. For the research the author has used a quantitative method with deductive approach. The strategy of quantitative method emphasizes collecting and analysing data and the deductive research is based on commonly accepted theories and laws.

Primarily was presented the theory of how to submit an adequate annual report for a small business and with the empiric search the author looked into whether the annual report submitted by OÜ Sigwar meets the requirements raised with the theory in question. The fiscal year for the small business begins on the 1st of January and ends on the 31st of December. The duration of the fiscal year is stated on the internal accounting rules and the regulations of the company. The small business has composed a reduced annual report for the fiscal year of 2017. This reduced report consists of 2 main reports and of 21 additions. The reduced annual report of the small business in focus upholds the standards required by annual year taxonomy. The base principles brought out in the company regulations are adequate with the principles presented in § 16 of the Accounting Act.

The basis of composing the company's annual report are the transactions shown on the accounting register of the fiscal year in question. The company has fixed assets so an inventory of these assets has been conducted. The company regularly controls balances with Maksu- ja Tolliamet. In correlation with the preparation of the annual report, an audit has been performed over the balance

of the current account compared with general ledger. The termination statements are formed automatically in the accounting programmes. To form the balance the company has emanated of the Accounting Act balance scheme form extra 1.

The company has used continually the same presenting system and in the report refers back to the addition of the annual report. In the author's opinion there are no lackings nor shortcomings in forming the balance so OÜ Sigwars indicate an adequate overview of the fiscal year. The income report has been formed in accordance with the income reports scheme 2. In the author's opinion there are also no lackings nor shortcomings in the income report. Also, references in the extras of income reports, which, in the author's opinion, provides better clarity and overview. This company has presented 21 additions in the deduced annual report. Extras have been presented systematically. In the author's opinion there have been made no errors in the unambiguity of presenting those additions.

Based on the analysis the author concludes it did not appear that using the opportunity to submit reduced annual report would have compromised the quality of the report. However, the preparation of reduced annual reports should reduce the administrative burden on a small company, the company could consider reducing the information provided in the additions.

The author concludes the aim of this thesis has been met.

VIIDATUD ALLIKAD

Alver, L., & Alver, J. (2017). *Finantsarvestus*. Tallinn.

Greenbaum, J. (2016). *Mikro- ja väikeettevõtjate aruandlus muutub lihtsamaks*. Kasutamise kuupäev: 26. 02 2020. a., allikas <https://www.rmp.ee/raamatupidamine/raamatupidamine-yldiselt/mikro-ja-vaikeettevotjate-aruandlus-muutub-lihtsamaks-2016-02-02>

Kalmus, Masso, & Linno. (2015). *Kvalitatiivne sisuanalüüs*. Kasutamise kuupäev: 28. detsember 2020. a., allikas <http://samm.ut.ee/kvalitatiivne-sisuanalyys>

Laherand, M.-L. (2008). *Kvalitatiivne uurimisviis*. Tallinn: OÜ Infotrükk.

Otsus-Capenter, M. (2016). *Väikeettevõtte raamatupidamine*. Äripäev.

Palmipuu, M. (2015). *Majandusaasta aruande koostamine*. Tallinn.

Raamatupidamise seadus. (kuupäev puudub). Kasutamise kuupäev: 28. detsember 2020. a., allikas <https://www.riigiteataja.ee/akt/115032019012?leiaKehtiv>

Raamatupidamise Toimkonna juhend 1. (kuupäev puudub). Kasutamise kuupäev: 28. detsember 2020. a., allikas https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1201/2201/9026/RM_17122018_m55Lisa1.pdf#

Raamatupidamise Toimkonna juhend 15. (kuupäev puudub). Kasutamise kuupäev: 28. detsember 2020. a., allikas https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1201/2201/9026/RM_m63_lisa15.pdf#

Raamatupidamise Toimkonna juhend 2. (kuupäev puudub). Kasutamise kuupäev: 28. detsember 2020. a., allikas https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1201/2201/9026/RM_17122018_m55Lisa2.pdf#

Ruut, K. (19. veebruar 2019. a.). *Majandusaasta aruanne kui ettevõtte esindusdokument*. Kasutamise kuupäev: 28. detsember 2020. a., allikas <https://www.rmp.ee/raamatupidamine/raamatupidamine-yldiselt/majandusaasta-aruanne-kui-ettevotte-esindusdokument>

- Siling, M. M.-G. (15. mai 2019. a.). *Oluliste vigade vältimine aastaaruande koostamisel*. Kasutamise kuupäev: 28. detsember 2020. a., allikas BDO Eesti:
<https://www.rmp.ee/raamatupidamine/raamatupidamine-yldiselt/oluliste-vigade-valtimine-aastaaruande-koostamisel>
- Tearu, K. (2019). *Millele pöörata tähelepanu aastaaruande koostamisel*. Kasutamise kuupäev: 28. detsember 2020. a., allikas <https://www.raamatupidaja.ee/uudised/2019/06/18/millele-poorata-tahelepanu-aastaaruande-koostamisel>
- Tearu, K. (18. juuni 2019. a.). *Millele pöörata tähelepanu aastaaruande koostamisel*. Kasutamise kuupäev: 28. detsember 2020. a., allikas <https://robbybobby.ee/raamatupidamine/millele-poorata-tahelepanu-aastaaruande-koostamisel/>
- Tikk, J. (2003). *Finantsarvestus*. Tallinn: Valgus.
- Tikk, J. (18. aprill 2007. a.). Kasutamise kuupäev: 28. detsember 2020. a., allikas <https://www.raamatupidaja.ee/uudised/2007/04/18/omakapitali-mojutavad-majandustehingud-ja-sundmused-ning-nende-kajastamine-omakapitali-muutuste-aruandes>
- Õunapuu, L. (2014). *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteaduses*. Kasutamise kuupäev: 28. detsember 2020. a., allikas Tartu Ülikool:
http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/36419/ounapuu_kvalitatiivne.pdf

LISAD

Lisa1 Küsimused raamatupidajale

- Millest lähtute koostades raamatupidamise aastaaruannet?
- Mis on esimene samm, kui hakkate koostama aruannet?
- Kas inventeeritakse kõik ettevõtte varad ja kohustised?
- Millist bilansiskeemi ja kasumiaruande skeemi kasutate raamatupidamise aastaruande koostamisel ja miks?
- Millist programmi kasutate ettevõtte raamatupidamise dokumentide koostamisel?
- Kas Teil on koostatud ka raamatupidamise sise-eeskiri?
- Kas Teile tundub, et Teie halduskoormus on vähenenud seoses lühema raamatupidamise aastaaruande koostamisega?

Lisa 2 Sigwar OÜ 2017 a. Majandusaasta aruanne

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	4
Bilanss	4
Kasumiaruanne	5
Raamatupidamise aastaaruande lisad	6
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	6
Lisa 2 Raha	8
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	9
Lisa 4 Nõuded ostjate vastu	9
Lisa 5 Varud	10
Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	10
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud	10
Lisa 8 Materiaalsed põhivarad	11
Lisa 9 Bioloogilised varad	11
Lisa 10 Immateriaalsed põhivarad	13
Lisa 11 Laenukohustised	14
Lisa 12 Võlad ja ettemaksed	15
Lisa 13 Sihtfinantseerimine	15
Lisa 14 Osakapital	16
Lisa 15 Müügitulu	17
Lisa 16 Muud äritulud	17

Lisa 17 Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	17
Lisa 18 Turustuskulud	18
Lisa 19 Üldhalduskulud	18
Lisa 20 Tööjõukulud	19
Lisa 21 Seotud osapooled	19
Aruande allkirjad	20
Vandeauditori aruanne	21

Tegevusaruanne

OÜ Sigwar on ettevõtte, mis tegeleb endiselt teraviljakasvatuse, jõusööda tootmise ja seakasvatusega ning lihatoodete tootmise ja müügiga.

Ka 2017. aastal koristati OÜ Sigwar omandis olevatelt ja rendipõldudelt talinisu, otra ja hernest. Kõik mineraalväetised ja taimekaitsevahendid tarnis Baltic Agro AS.

Oleme pidevalt väikestes kogustes ostnud ja rentinud juurde teraviljakasvatuseks vajalikku põllumaad ja seda tegime ka 2017. aastal.

Seakasvatuses oleme suutnud parandada enamus kvaliteedi ja kvantiteedi näitajaid. Oleme järjepidevalt investeerinud tõuaretusse, mille läbi on kasvanud liha kvaliteedinäitajad.

2018 peamised eesmärgid:

Kaasa rääkida Euroopas kehtivate seakasvatusele planeeritavate toetuskavade väljatöötamisel, mis võrdsustaks Eesti tootjaid ülejäänud Euroopaga.

Panustame täiendavalt bioohutusse.

Täiendava põllumaa soetamine, et tagada jätkusuutlikkus ka tulevikus.

Jätkuvalt hoiame ja parandame saagikuse näitajaid läbi uuenduste.

Põllumajandustehnika uuendamine.

Peamised finantssuhtarvud:	2017	2016
- lühiajaliste kohustiste kattekordaja	2,05	1,25
- võlakordaja	0,34	0,40
- kapitaliseerituse kordaja	0,38	0,45
- soliidisuskordaja	0,66	0,60
- müügitulu brutorentaablus %	21,03 %	12,58 %

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

- lühiajaliste kohustiste kattekordaja (korda) = käibevara / lühiajalised kohustised
- võlakordaja (korda) = kohustised / kogupassiva
- kapitaliseerituse kordaja (korda) = kohustised / (pikaajalised kohustised + omakapital)
- soliidisuskordaja (korda) = omakapital / kogukapital
- müügitulu brutorentaablus (%) = brutokasum / müügitulu * 100

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016	Lisa nr
Varad			
Käibevard			
Raha	189 923	98 277	2
Nõuded ja ettemaksed	34 415	25 641	3
Varud	267 701	162 311	5
Bioloogilised varad	91 674	94 090	9
Kokku käibevard	583 713	380 319	
Põhivarad			
Nõuded ja ettemaksed	11 543	14 446	3
Kinnisvarainvesteeringud	4 300	4 300	7
Materiaalsed põhivarad	2 175 032	2 314 854	8
Bioloogilised varad	93 927	81 738	9
Immateriaalsed põhivarad	6 746	2 560	10
Kokku põhivarad	2 291 548	2 417 898	
Kokku varad	2 875 261	2 798 217	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	133 005	175 288	11
Võlad ja ettemaksed	151 949	128 596	12
Kokku lühiajalised kohustised	284 954	303 884	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	353 059	479 995	11
Sihtfinantseerimine	345 691	345 691	13
Kokku pikaajalised kohustised	698 750	825 686	
Kokku kohustised	983 704	1 129 570	
Omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	69 471	69 471	14
Kohustuslik reservkapital	6 947	6 947	

Muud reservid	16 509	16 509	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	1 575 720	1 344 781	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	222 910	230 939	
Kokku omakapital	1 891 557	1 668 647	
Kokku kohustised ja omakapital	2 875 261	2 798 217	

Kasumiaruanne

(eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Müügitulu	2 226 901	2 186 614	15
Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-1 758 510	-1 911 455	17
Brutokasum (-kahjum)	468 391	275 159	
Turustuskulud	-422 130	-316 648	18
Üldhalduskulud	-66 573	-63 973	19
Muud äritulud	249 686	340 858	16
Muud ärikulud	-26	0	
Ärikasum (kahjum)	229 348	235 396	
Intressitulud	465	631	
Intressikulud	-6 903	-5 088	
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	222 910	230 939	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	222 910	230 939	

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

OÜ Sigwar raamatupidamise aastaaruanne 2017. aasta kohta on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestus- ja aruandluspõhimõtetele, mille põhinõuded on kehtestatud Raamatupidamise seaduses ning mida täiendavad EV Raamatupidamise Toimkonna juhendid.

OÜ Sigwar kasumiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 2 alusel.

OÜ Sigwar on koostanud väikeettevõtja lühendatud aastaaruande.

Raha

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse bilansis kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke ning kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded (sh. laenuõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas esineb tunnuseid nende finantsvarade väärtuse languse osas.

Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse võimaluse korral iga ostja kohta eraldi. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenä.

Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid.

Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või netorealiseerimismaksumus.

Valmistoodangut kajastatakse müügihinnas, kuna suure sortimendi ja muutuvate tingimuste pärast oleks iga toote omahinna leidmine liiga kulukas ning selle toimingut kulud ületaksid õiglasest kajastamisest saadava kasu.

Varude kulukskandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Bioloogilised varad

Bioloogilisi varasid kajastatakse nii esmasel arvelevõtmisel kui ka järgnevatel aruandekuupäevadel nende õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused.

Bioloogilisest varast põllumajandusliku toodangu saamise või eraldamise hetkel kajastatakse põllumajanduslik toodang tema õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused. Selliselt leitud väärtust loetakse ühtlasi põllumajandusliku toodangu soetusmaksumuseks tema edasise kajastamise varana, lähtudes juhendist RTJ 4 "Varud".

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuna kajastatakse kinnisvaraobjekte (maa, hoone), mida ettevõtte hoiab turuväärtuse kasvu eesmärgil ja mida ei kasutata enda majandustegevuses.

Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seotud kulutusi.

Kinnisvarainvesteeringud, mille õiglast väärtust on võimalik usaldusväärselt hinnata mõistliku kulu ja pingutusega, kajastatakse õiglasest väärtuse meetodil, st turuväärtuses. Väärtuse muutusest tulenevad kasumid/kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 640 eurot. Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 640 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja kantakse vara kasutuselevõtmise hetkel kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutused, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Põhivara parendusväljaminekud, mis suurendavad põhivara tööjoudlust üle algselt arvatud taseme ja tõenäoliselt osalevad lisanduvate tulude tekkimisel tulevikus, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Kulutused, mis tehakse eesmärgiga tagada ning säilitada varaobjektilt tulevikus saadavat tulu, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, on need komponendid võetud raamatupidamises arvele eraldi varadena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale.

Immateriaalne põhivara võetakse arvele ja kajastatakse bilansis lähtudes samadest põhimõtetest, mida rakendatakse materiaalsele põhivaradele.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 640

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Ehitised ja rajatised	20 aastat
Masinad ja seadmed	7-14 aastat
Transpordivahendid	7 aastat
Muu põhivara	3-7 aastat
Immateriaalne põhivara	4 aastat

Varade väärtuse langus

Igal aruandekuupäeval hinnatakse materiaalse ja immateriaalse põhivara puhul vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või vara kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna. Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel aruandekuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse. Sel juhul suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamisi kajastatakse aruandeperioodi kulu vähendamisenä.

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle ettevõttele. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi kajastatakse bilansis vara ja kohustisena renditud vara õiglase väärtuse summas ja rendimaksete miinimumsumma nüüdiseväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustiste jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustise jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse samaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või kui ei ole piisavalt kindel, et rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse, siis rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tamijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Sihtfinantseerimine

Tegevuse sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena. Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglasest väärtusest. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes „Muu äritulu“ kirjel.

Varade sihtfinantseerimise korral võetakse sihtfinantseerimise abil soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse tema kasuliku eluea jooksul. Vara soetamiseks saadud sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud sisulised tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena.

Tulud

Tulu toodangu ja kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel või juhul, kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Seotud osapooled

OÜ Sigwar loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole ärioludele otsustele.

Seotud osapooled on:

1. olulise osalusega eraisikutest omanikud, välja arvatud juhul, kui antud isikutel puudub võimalus avaldada olulist mõju ettevõtete ärioludele otsustele;
2. juhatus;
3. eespool loetletud isikute lähedased pereliikmed ja nendega seotud ettevõtted.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Sularaha kassas	9 705	7 541
Arvelduskontod	180 218	90 736
Kokku raha	189 923	98 277

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	21 519	21 519	0	0	4

Ostjatelt laekumata arved	25 244	25 244	0	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-3 725	-3 725	0	0	
Muud nõuded	22 026	10 483	6 751	4 792	
Laenunõuded	13 374	1 831	6 751	4 792	
Viitlaekumised	8 652	8 652	0	0	
Ettemaksed	2 413	2 413	0	0	
Tulevaste perioodide kulud	2 413	2 413	0	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	45 958	34 415	6 751	4 792	
	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	18 176	18 176	0	0	4
Ostjatelt laekumata arved	21 901	21 901	0	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-3 725	-3 725	0	0	
Muud nõuded	19 979	5 533	8 094	6 352	
Laenunõuded	16 598	2 152	8 094	6 352	
Viitlaekumised	3 381	3 381	0	0	
Ettemaksed	1 932	1 932	0	0	
Tulevaste perioodide kulud	1 932	1 932	0	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	40 087	25 641	8 094	6 352	

Antud laenudel puuduvad notariaalsed tagatised.

Lisa 4 Nõuded ostjate vastu

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
--	-------------------	-------------------

Ostjatelt laekumata arved	25 244	21 901
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-3 725	-3 725
Kokku nõuded ostjate vastu	21 519	18 176

Lisa 5 Varud

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Tooraine ja materjal	230 744	126 091
Valmistoodang	26 582	25 843
Müügiks ostetud kaubad	10 375	10 377
Kokku varud	267 701	162 311

Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks		0
Käibemaks	34 408	17 155
Üksikisiku tulumaks	8 253	8 870
Sotsiaalmaks	24 327	20 651
Kohustuslik kogumispension	1 035	958
Töötuskindlustusmaksed	1 663	1 459
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad	293	373
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	69 979	49 466

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

(eurodes)

Õiglase väärtuse meetod	
31.12.2015	4 300
31.12.2016	4 300
31.12.2017	4 300

Lisa 8 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

								Kokku
	Maa	Ehitised				Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	
			Transpordivahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed			
31.12.2015								
Soetusmaksumus	195 484	976 145	134 962	10 113	2 134 985	2 280 060	47 818	3 499 507
Akumuleeritud kulum		-329 004	-77 976	-10 113	-933 678	-1 021 767	-33 840	-1 384 611
Jääkmaksumus	195 484	647 141	56 986	0	1 201 307	1 258 293	13 978	2 114 896
Ostud ja parendused	145 454	84 267	0	0	283 478	283 478	1 400	514 599
Amortisatsioonikulu	0	-48 636	-14 845	0	-247 034	-261 879	-4 126	-314 641
31.12.2016								
Soetusmaksumus	340 938	1 060 412	120 880	10 113	2 418 463	2 549 456	49 218	4 000 024
Akumuleeritud kulum		-377 640	-78 739	-10 113	-1 180 712	-1 269 564	-37 966	-1 685 170
Jääkmaksumus	340 938	682 772	42 141	0	1 237 751	1 279 892	11 252	2 314 854
Ostud ja parendused	53 574	11 406	0	1 487	207 005	208 492	700	274 172
Amortisatsioonikulu	0	-53 049	-13 070	-164	-250 875	-264 109	-4 150	-321 308
Müügid					-92 686	-92 686		-92 686
31.12.2017								
Soetusmaksumus	394 512	1 071 817	120 880	11 600	2 432 073	2 564 553	49 918	4 080 800
Akumuleeritud kulum	0	-430 688	-91 809	-10 277	-1 330 878	-1 432 964	-42 116	-1 905 768
Jääkmaksumus	394 512	641 129	29 071	1 323	1 101 195	1 131 589	7 802	2 175 032

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinna

	2017	2016
Masinaid ja seadmed	116 833	0
Muud masinaid ja seadmed	116 833	0
Kokku	116 833	0

Lisa 9 Bioloogilised varad

(eurodes)

Õiglase väärtuse meetod

Käibevarad		Kokku
	Loomsed varad	
31.12.2015	100 148	100 148
Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest	3 603	3 603
Soetused	2 050	2 050
Müügid	-26 860	-26 860
Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine	-534 152	-534 152
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	585 496	585 496
Muud muutused	-36 195	-36 195
31.12.2016	94 090	94 090
Müügid	-9 800	-9 800
Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine	-557 409	-557 409
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	612 258	612 258
Muud muutused	-47 465	-47 465
31.12.2017	91 674	91 674
Põhivarad		Kokku
	Loomsed varad	

31.12.2015	80 234	80 234
Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest	4 128	4 128
Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine	-26 189	-26 189
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	197	197
Muud muutused	23 368	23 368
31.12.2016	81 738	81 738
Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine	-20 370	-20 370
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	127	127
Muud muutused	32 432	32 432
31.12.2017	93 927	93 927

Lisa 10 Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)

		Kokku
	Arvutitarkvara	
31.12.2015		
Soetusmaksumus	2 806	2 806
Akumuleeritud kulum	-2 806	-2 806
Jääkmaksumus	0	0
Ostud ja parendused	2 731	2 731
Amortisatsioonikulu	-171	-171
31.12.2016		
Soetusmaksumus	5 537	5 537
Akumuleeritud kulum	-2 977	-2 977
Jääkmaksumus	2 560	2 560

Ostud ja parendused	5 917	5 917
Amortisatsioonikulu	-1 731	-1 731
31.12.2017		
Soetusmaksumus	11 454	11 454
Akumuleeritud kulum	-4 708	-4 708
Jääkmaksumus	6 746	6 746

Lisa 11 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Pikaajalised võlakirjad							
Pikaajaline laen	103 000	0	103 000			31.12.2019	21
Swedbank laen 2015	122 315	26 842	95 473		1,9%+ 6 kuu Euribor	20.05.2020	
Swedbank laen 2016	63 598	50 769	12 829		1,7%+ 6 kuu Euribor	16.03.2019	
Pikaajalised võlakirjad kokku	288 913	77 611	211 302				
Kapitalirendikohustised kokku	197 151	55 394	141 757				
Laenukohustised kokku	486 064	133 005	353 059				
	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Pikaajalised laenud							
Pikaajaline laen	130 000	0	130 000			31.12.2018	21
Swedbank laen 2015	153 190	30 876	122 314		1,9%+ 6 kuu Euribor	20.05.2020	
Swedbank laen 2016	113 500	49 902	63 598		1,7%+ 6 kuu Euribor	16.03.2019	

Pikaajalised laenud kokku	396 690	80 778	315 912				
Kapitalirendikohustised kokku	258 593	94 510	164 083				
Laenukohustised kokku	655 283	175 288	479 995				
Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus							
				31.12.2017	31.12.2016		
Maa				181 735	181 735		
Ehitised				604 177	643 244		
Kokku				785 912	824 979		

Lisa 12 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2017	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	36 914	36 914	
Võlad töövõtjatele	45 056	45 056	
Maksuvõlad	69 979	69 979	6
Kokku võlad ja ettemaksed	151 949	151 949	
	31.12.2016	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	40 449	40 449	
Võlad töövõtjatele	38 681	38 681	
Maksuvõlad	49 466	49 466	6
Kokku võlad ja ettemaksed	128 596	128 596	

Lisa 13 Sihtfinantseerimine

(eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

	31.12.2015	Saadud	Tulu	31.12.2016	Lisa nr
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks					
PRIA	520 414		-174 723	345 691	
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	520 414		-174 723	345 691	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Keskkonnasõbralik majandamine	0	23 816	-23 816	0	
Loomade heaolu	0	74 688	-74 688	0	
Loomade tekitatud kahju	0	3 200	-3 200	0	
Ühtse pindalatoetuse põhimakse	0	44 296	-44 296	0	
Rohestamise otsetoetus	0	20 135	-20 135	0	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	166 135	-166 135	0	
Kokku sihtfinantseerimine	520 414	166 135	-340 858	345 691	16
	31.12.2016	Saadud	Tulu	31.12.2017	Lisa nr
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks					
PRIA	345 691			345 691	
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	345 691			345 691	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Keskkonnasõbralik majandamine	0	26 401	-26 401	0	
Loomade heaolu	0	95 277	-95 277	0	

Erakorraline kohandamistoetus sealihatootjatele	0	26 722	-26 722	0	
Loomade tekitatud kahju	0	3 200	-3 200	0	
Ühtse pindalatoetuse põhimakse	0	45 769	-45 769	0	
Kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus	0	21 220	-21 220	0	
Põllumajanduskultuuri üleminekutoetus	0	4 600	-4 600	0	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	223 189	-223 189	0	
Kokku sihtfinantseerimine	345 691	223 189	-223 189	345 691	16

Lisa 14 Osakapital

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Osakapital	69 471	69 471
Osade arv (tk)	2	2

Lisa 15 Müügitulu

(eurodes)

	2017	2016
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	2 226 901	2 186 614
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	2 226 901	2 186 614
Kokku müügitulu	2 226 901	2 186 614
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Liha- ja linnulihatoodete tootmine	2 090 274	1 943 530
Seakasvatus	9 725	22 265
Toidukaupade, jookide ja tubakatoodete jaemüük	107 342	110 877
Teraviljakasvatus	19 502	109 020
Muu müük	58	922
Kokku müügitulu	2 226 901	2 186 614

Lisa 16 Muud äritulud

(eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Kasum materiaalsete põhivarade müügist	24 147	0	
Tulu sihtfinantseerimisest	223 189	340 858	13
Kindlustushüvitis	2 350	0	
Kokku muud äritulud	249 686	340 858	

Lisa 17 Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu

(eurodes)

	2017	2016
Tooraine ja materjal	755 038	972 490
Müügi eesmärgil ostetud kaubad	105 728	94 775
Energia	45 349	47 939
Elektrienergia	45 349	47 939
Transpordikulud	55 768	50 396
Maarent	3 959	3 258
Tööjõukulud	269 268	273 546
Amortisatsioonikulu	308 808	298 888
Remondikulud (ruumid, masinad, seadmed)	46 963	51 720
Tööriistad ja väikevahendid	4 412	1 258
Vorstitsehide ja tapamaja tegevuskulud	51 972	52 222
Sigalate tegevuskulud	85 857	46 158
Põld tegevuskulud	25 388	18 805
Kokku müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	1 758 510	1 911 455

Lisa 18 Turustuskulud

(eurodes)

	2017	2016
Üür ja rent	69 351	40 539
Energia	5 155	5 601
Elektrienergia	5 155	5 601
Transpordikulud	9 924	12 054
Mitmesugused bürookulud	2 530	1 536

Koolituskulud	119	71
Tööjõukulud	283 417	208 929
Amortisatsioonikulu	8 860	10 652
Pakkematerjal	8 957	9 482
Järevalve, inspekteerimine	1 819	1 019
Ruumide ja seadmete remont ja hooldus	3 006	3 086
Tööriistad ja väikevahendid	4 594	275
Valvekulud	188	176
Reklaamikulud	3 836	4 282
Sidekulud	1 679	919
Muud	18 695	18 027
Kokku turustuskulud	422 130	316 648

Lisa 19 Üldhalduskulud

(eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Transpordikulud	1 442	2 585	
Mitmesugused bürookulud	8 604	7 614	
Koolituskulud	467	138	
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	0	3 725	4
Tööjõukulud	40 537	34 164	
Amortisatsioonikulu	5 370	5 272	
Sidekulud	3 144	2 861	
Pankade teenustasud	1 341	1 208	
Transpordivahendite ja hoonete kindlustus	5 668	6 406	
Kokku üldhalduskulud	66 573	63 973	

Lisa 20 Tööjõukulud

(eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Palgakulu	445 690	390 264	
Sotsiaalmaksud	147 532	126 375	
Kokku tööjõukulud	593 222	516 639	17,18,19
Töötajate keskmine arv taandatud täistööajale	56	63	

Lisa 21 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2017		31.12.2016	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	103 000	0	130 000
Töötajad	13 374	0	16 598	0

2017	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad		
Laen	0	27 000

2016	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad		
Laen	40 000	67 000

Ostud ja müügid

	2017	2016
	Ostud	Ostud
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	14 498	4 843

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2017	2016
Arvestatud tasu	14 073	10 370

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 24.07.2018

Osaühing Sigwar (registrikood: 10186520) 01.01.2017 - 31.12.2017 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KAIDO JÄGER	Juhatuse liige	24.07.2018
MARGO JÄGER	Juhatuse liige	25.07.2018

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Osaühing Sigwar osanikele

Arvamus

Oleme auditeerinud Osaühing Sigwar (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2017 ning kasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2017 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finants tulemust kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperitide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitada infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavadame ja teostame auditiprotseduurid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjaspepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamus avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärselt kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamus. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

/digitaalselt allkirjastatud/

Maie Senitskina

Vandeauditori number 449

ST & Partners Osaühing

Auditiorettevõtja tegevusloa number 287

Narva mnt. 5, Tallinn, Harju maakond 10117

25.07.2018

Audiitorite digitaalallkirjad

Osaühing Sigwar (registrikood: 10186520) 01.01.2017 - 31.12.2017 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MAIE SENITŠKINA	Vandeaudiitor	25.07.2018

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2017
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	1 575 720
Aruandeaasta kasum (kahjum)	222 910
Kokku	1 798 630
Jaotamine	
Kokku	1 798 630

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Liha- ja linnulihatoodete tootmine	10131	2090274	93.86%	Jah
Toidukaupade, jookide ja tubakatoodete vahendamine	46171	107342	4.82%	Ei
Teravilja- (v.a riis) ja kaunviljakasvatus; õlitaimeseemnete kasvatus	01111	19502	0.88%	Ei
Seakasvatus	01461	9725	0.44%	Ei

Osanikud

Nimi / ärinimi	Isikukood / registrikood / sünniaeg	Elukoht / Asukoht	Osaluse suurus ja valuuta
Kaido Jäger	34109072232		42053 EUR (Lihtomand)
Margo Jäger	37004212714		27418 EUR (Lihtomand)

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 3374298
Faks	+372 3374298
E-posti aadress	sigwar@sigwar.ee